

Be'ropu wa'atjere Jesucristo Juārē wéréca pūrī ni'i

A'ti pūrī a'tiro weero ojanopã nise ni'i

A'ti pūrīrē Juā sō'oní'que pūrīrē oja'cũta ojacu niwĩ. Cũ bu'iri da'rero Patmos wãmetiri nũcũrõpu nígũ, ojacu niwĩ.

A'ti pūrī Õ'acũ cũ u'a'caronojõta be'ropure a'tiro weegusami nisere wereri pūrī ni'i.

Juā quē'egũ weronojõ cũ ĩ'a'quere ojacu niwĩ.

Cũ siete Jesucristore ějõpeose cururicjãrã Asiapu nirãrē ojacu niwĩ.

Jesucristo Juārē quē'ese weronojõ ĩ'o'que ni'i

¹ A'ti pūrī be'ropu wa'atjere Jesucristo wereri pūrī ni'i. Õ'acũ Jesucristore “Cã'rõacã be'ro a'tiro wa'arosa'a”, ni ĩ'ocu niwĩ. Cũ Jesucristore ějõpeorãrē tere masĩdutigu tojo werecu niwĩ. Be'ro Jesucristo yu'u Juā wãmetigure tere wereturiawĩ. Cũ Õ'acũrē wereco'tegu u'musecjũ me'rã tojo weewĩ. Yu'uta Jesucristore da'rawã'ñaco'tegu ni'i. ² Yu'u ĩ'a'que nipe'tisere weregũti. Yu'u tu'o'que quē'rãrē weregũti. Õ'acũ ucũ'quere Jesucristo yu'ure añurõ werewĩ.

³ A'ti pūrī oja'caronojõ wa'atjo cã'rõ du'sa'a. No'o a'ti pūrīrē Jesucristore ějõpeorãrē bu'egũnojo e'catise bocagusami. Tojo nicã a'ti pūrī Õ'acũ o'o'quere bu'ecã tu'orã pe'e quē'rã e'catise bocarãsama. No'o na a'ti pūrīpu oja'quere diacjũ weerãnojo e'catise bocarãsama.

Juā Jesucristore ějõpeose cururicjãrãrē oja'que ni'i

⁴ Yu'u musã Asiapu nirã siete Jesucristore ějõpeose cururicjãrãrē oja'a. Õ'acũ musãrē añurõ weeato. Musãrē añurõ ejerisãjãcã weeato. Õ'acũ ne waropũta ní'cu nimi.

A'tiro nicã quẽ'rãrẽ ninu'cũcã'mi. Be'ropu quẽ'rãrẽ apaturi a'tigusami. Ô'acũ wiogũ dujiri cūmurõ pu'to siete Ô'acũrẽ wereco'terã bajutirã nu'cūma. Na topu nu'cūrã Espiritu Santure nipe'tise tutuase cuogũ nimi, nisĩ'rĩrã weema. Na quẽ'rã mũsãrẽ añurõ weeato. ⁵ Tojo nicã Jesucristo mũsãrẽ añurõ weeato. Cũ Ô'acũ ye cjasere queoro weregu nimi. Cũta nipe'tirã wẽrĩ'cãrã duporo masãmu'tã'cu nimi. Cũ nipe'tirã a'ti di'tacjãrã wiorãrẽ dutimi. Marĩrẽ ma'imi. Cũ wẽrĩgũ, cũ ye dí me'rã marĩ ña'arõ wee'quere yu'rũowĩ. ⁶ Cũ wẽrĩse me'rã marĩ wiorã wa'apã. Tojo nicã Ô'acũ yere da'rari masã sãjãpã. Cũ pacu dutisere da'rato nĩgũ marĩrẽ tojo weecu niwĩ. Cũrẽ añurõ e'catipeorã. Tojo tutuagu ninu'cũgũsami. Tojota niato.

⁷ Mũsã tu'oya. Ô'acũ bese'cu Cristo o'mecururipu dijatigusami. Cũ a'ticã, nipe'tirã ñ'arãsama. Tojo nicã cũrẽ wẽjẽ'cãrãputa ñ'asãjãrãsama. Nipe'tirã a'ti di'tacjãrã cũ a'ticã ñ'arã, utirãsama. Tojota wa'arosa'a.

⁸ Marĩ wiogũ Ô'acũ tutuayũ'rũnu'cãgũ a'tiro nimi: “Yu'uta nimu'tãgũ, nituogũpu ni'ĩ.” Ô'acũ ne warõputa nĩ'cu nimi. A'tiro nicã quẽ'rãrẽ ninu'cūmi. Be'ropu quẽ'rãrẽ apaturi a'tigusami.

Juã Jesucristore quẽ'ese weronojõ ñ'a'que ni'ĩ

⁹ Yu'ũ Juã mũsã acaweregu weronojõ ni'ĩ. Mũsã weronojõta yu'ũ quẽ'rã pi'eti'ĩ. Marĩ ni'cãrõnojõ Ô'acũ põ'rã ni'ĩ. Tojo nicã ña'arõ wa'acã, Jesucristo marĩrẽ wãcũtutuasere o'omi. Yu'ũ Patmos wãmetiri nũcũrõpu bu'iri da'reri wi'ipũ niwũ. Ô'acũ ye queti, Jesucristo ucũ'quere werese ye bu'iri topu niwũ. ¹⁰ A'tiro wa'awũ yu'ũre. Ni'cã soorinũmu Espiritu Santu tutuaro me'rã quẽ'ese weronojõ ñ'owĩ. Wãcũña marĩrõ yu'ũ sẽ'ema pe'e tutuaro ucũcã tu'owũ. Cũ ucũse coroneta putiro weronojõ bũsũwũ. ¹¹ Cũ yu'ũre a'tiro niwĩ:

—Yũ'uta nimũ'tãgũ, nitũogũpu ni'i. Nipe'tise mũ'u i'asere ni'cã pũrĩpu ojaya. Mũ'u oja'quere Asiapu nirá siete cururi Jesucristore ějõpeose cururicjãrãrẽ o'óya. Na a'ticũrã nima: Ēfesocjãrã, Esmirnacjãrã, Pérgamocjãrã, Tiatiracjãrã, Sardicjãrã, Filadelfiacjãrã, tojo nicã Laodiceacjãrãrẽ o'óya, niwĩ.

¹² Cũ tojo ucũcã tu'ogu, yũ'u ĵnoa niti? nígũ, majãmi'awũ. Sietepagu s'lose uru me'rã wee'quepagure i'awũ. ¹³ Tepagu wa'teropu ni'cũ masãrẽ i'awũ. Cũ su'tiro yoarjore sãñawĩ. Cũ cutiropu uru me'rã wéeca dare du'tewĩ.

¹⁴ Cũ poari añurõ butise poari niwũ. Cũ caperi pe'e pecame'e ějũrĩ põ'rã weronojõ asiwu. ¹⁵ Cũ du'pocãrĩ cõme asipa'acju pecame'epu ějũrõ weronojõ niwũ. Cũ ucũse peje maarĩ pu'eeja o'maburose weronojõ busuwu. ¹⁶ Cũ diacjũcamocãpu siete ñocõarẽ cuowĩ. Cũ useropu ni'cã pjĩ wiori pjĩrẽ cuowĩ. Ti pjĩ pũaperi osoyojaca pjĩ niwũ. Cũ diapoa mũucocjũ mujĩpũ mũputu asistero weronojõ niwũ.

¹⁷ Cũrẽ i'aucuagu, wẽrĩgũ weronojõ cũ du'pocãrĩ tiro bu'ruque'acãti. Yũ'u tojo wa'acã i'agũ, cũ diacjũcamocã me'rã ñapeo, yũ'ure niwĩ:

—Uiticã'ña. Yũ'uta nimũ'tãgũ, nitũogũpu ni'i. ¹⁸ Catinu'cũgũ ni'i. Todũporopure wẽrĩwũ. Ni'cãrõacãrẽ catinu'cũcã'a. Yũ'u masãrẽ wẽrĩdutimasĩ'i. Pecame'epu wa'adutimasĩ'i. Āpẽrã quẽ'rãrẽ “Pecame'epu wa'asome”, nímasĩ'i. ¹⁹ Mũ'u i'a'quere, ni'cãrõacã nisere ojaya. Be'ropu mũ'u i'atje quẽ'rãrẽ ojaya. ²⁰ Apeyere masã todũporopu masĩno'ña marĩ'quere wereguti. Ā'rã siete ñocõa a'tiro nisĩ'rĩrã weema. Na yũ'ure ějõpeose cururicjãrã wiorã sũ'ori nirá nima. Siete s'lose uru me'rã wee'quepagu quẽ'rã a'tiro nisĩ'rĩrõ wee'e. Te ticusepagu yũ'ure ějõpeose cururicjãrã nima, nisĩ'rĩrõ wee'e, niwĩ.

2

Éfesocjārārē oja'que ni'i

¹ Jesucristo a'tiro niwī:

“Éfesocjārā, yu'ure ējōpeori curuacjārā wiogu su'ori nigūrē a'tiro ni ojaya: ‘Yu'u siete ñocōarē diacjūcamocāpu cu'o. Tojo nicā siete sī'ose uru me'rā wee'quepagu wa'teropu sija'a. ² Nipe'tise musā weesere yu'u masī'i. Musā da'rased, musā wācūtutuasere masī'i. Tojo nicā ña'arō weerārē musā uatistere masī'i. Musā basu āpērā na nisetisere ī'amasī'i. Na “Jesucristo besecúú'cārā ni'i”, nima. Tojo nimirā, nitima. Tojo weerā narē ī'arā, “Nisoorā nima”, ni'i. Musā na tojo weesere masī'i. ³ Yé cjasere da'rará, musā uputu pi'etiwu. Musā te pi'etisere nu'cāwū.

⁴ ”Musā añurō weemicā, apeyenojō musārē weren-emosī'rī'i. A'tiro ni'i. Musā ne waro ma'inu'cā'caro weronojō weewe'e. ⁵ Tojo weerā musā ne waropu añurō wee'quere wācūña. Musā ña'arō wee'quere bujawetiya. Ne waropu niseti'quereta weeya tja. Musā ducayuticā, musā ya curuacjāgū sī'ocjūre cō'agūti. ⁶ Apeye musā weese pe'e añu ni'i. Nicolaíta wāmetiri curuacjārā weesetisere musā ne cā'rōacā uawe'e. Yu'u quē'rā tere ne uawe'e.

⁷ ”Espíritu Santu Jesucristore ējōpeorārē ucūmi. O'meperi cuorā cū ucūsere tu'oya. A'tiro ni'i. Yu'u pacu tiro añurō Paraíso wāmetiropu ni'cāgū yucugu ni'i. Añurō wee yu'rūwetirā ējōpeodu'utirā tigu ducare ba'a, catinu'cūrāsama', ni ojaya”, niwī.

Esmirnacjārārē oja'que ni'i

⁸ Apaturi Jesucristo ninemowī tja:

“Esmirnacjārā, yu'ure ējōpeori curuacjārā wiogu su'ori nigū quē'rārē a'tiro ojaya: ‘Yu'uta nimu'tāgū, nituogupu ni'i. Yu'u wērī masā'cu ni'i. ⁹ Nipe'tise musā weesere

masĩ'i. Mũsã pi'etise, pajasecũosere masĩ'i. Tojo pajasecũomirã, peje cũorã weronojõ ni'i. Apeyere masĩ'i. Āpẽrã “Judĩo masã ni'i”, nima. Tojo nimirã, mũsãrẽ ña'arõ ucũma. Na judĩo masã waro nitima. Na wãtĩ ya curuacjãrã nima. ¹⁰ Mũsã pi'etiatjere uiticã'ña. Wãtĩ ni'cãrẽrã mũsã ějõpeosere du'udutigu bu'iri da'reri wi'ipũ sãjãacã weegũsami. Mũsã yoaticã diez nũmũrĩta pi'etirãsa'a. Tojo weemicã, tée wẽrĩrãpũ tojota ějõpeoyapaticã'ña. Yũ'u tiropũ mũsãrẽ catinu'cũcã weeguti.

¹¹ ”Espĩritu Santu Jesucristore ějõpeorãrẽ ucũmi. O'meperi cũorã cũ ucũsere tu'oya. A'tiro ni'i. Queoro wee yũ'rũwetirã ějõpeodu'utirã pecame'epũ wa'asome', ni ojaya”, niwĩ.

Pérgamocjãrãrẽ oja'que ni'i

¹² Jesucristo ninemowĩ tja:

“Pérgamocjãrã, yũ'ũre ějõpeori curuacjãrã wiogũ sũ'ori nigũ quẽ'rãrẽ a'tiro ojaya: ‘Yũ'u pũaperi osoyojaca pjĩ wiori pjĩrẽ cũogũ ni'i. ¹³ Yũ'u mũsã nipe'tise weesere masĩpe'ocã'a. Mũsã ya macã Pérgamo quẽ'rãrẽ masĩ'i. Ti macãpũ wãtĩa wiogũ dutiro cũosami. Topũ nimirã, mũsã yũ'ũre sirutunu'cũ'u. Yũ'ũre ějõpeodu'uwe'e. Sõ'onícatero mũsã ya macã wãtĩ nirõpũre a'tiro wa'acaro niwũ. Antipas wãmetigu Õ'acũ ye cjasere queoro werecu niwĩ. Āpẽrã cũrẽ mũsã wa'teropũ nigũrẽ wẽjẽcõ'acãrã niwã. Tita quẽ'rãrẽ mũsã yũ'ũre ne ějõpeodu'utiwũ.

¹⁴ ”Apeye mũsãrẽ a'tiro werese cũo'o. Duporopũ ni'cũ Balaã wãmetigu nicũ niwĩ. Cũ Balac wãmetigũre a'tiro bu'ecu niwĩ: “Mũ'u Israe curuacjãrãrẽ ña'arõ weedutiya”, nicũ niwĩ. “Narẽ mũsã ějõpeogũre o'o'que di'ire ba'adutiya”, nicũ niwĩ. Cũ tojo nicã tu'ogũ, Balac na wẽjẽ ñũbuepeo'que di'ire Israe curuacjãrãrẽ ba'aduticu niwĩ. Tojo nicã na ña'arõ a'metãrãbajaque'aticã weecu niwĩ.

A'tocatero musã wa'tero ni'cãrẽã Balaã weeduti'queno-jõrẽ sirutuma. ¹⁵ Apeye quẽ'rãrẽ ni'cãrẽã yu'u yabisere a'tiro weema. Nicolaíta wãmetiri curuacjãrã bu'esere sirutuma. Ne du'usĩ'rĩtima. ¹⁶ Tojo weerã nipe'tise musã ña'arõ weesere bujawetiya. Musã ducayuticã, musã tiropu wa'aguti. Ya pjĩ wiori pjĩ useropu cuori pjĩ me'rã musãrẽ bu'iri da'reguti.

¹⁷ "Espíritu Santu yu'ure ãjõpeorãrẽ ucũmi. O'meperi cuorã cũ ucũsere tu'oya. Queoro wee yu'rãwetigu ãjõpeodu'utigure manã wãmetise u'muse cjasere ecagusa'a. Tojo nicã cãrẽ ãtãpe butiri pere o'oguti. Ti pepu masĩno'ña marĩrĩ wãmerẽ ojano'rõsa'a. Ne ni'cũ te wãmerẽ masĩsome. Ti pere cuogu dia'cũ masĩgũsami', ni ojaya", niwĩ.

Tiatiracjãrãrẽ oja'que ni'i

¹⁸ Jesucristo ninemowĩ tja:

"Tiatiracjãrã, yu'ure ãjõpeori curuacjãrã wiogu su'ori nigũrẽ a'tiro ojaya: 'Yu'u Ó'acũ macũ caperire pecame'e ãjũrĩ põ'rã weronojõ cuogu ni'i. Tojo nicã yu'u du'pocãrĩ cõme asipa'acju weronojõ ni'i. ¹⁹ Nipe'tise musã weesere masĩpe'ocã'a. Musã mal'ise, ãjõpeose, a'merĩ weetamuse, wãcũtutusere masĩ'i. Ni'cãrõacãrẽ musã ne waro wee'caro nemorõ añurõ weerã wee'e. ²⁰ Tojo nimicã, apeye musãrẽ weresĩ'rĩ'i. A'tiro ni'i. Musã sõ'onico Jezabere cõ'awe'e. Co "Ó'acũ wereduti'quere wereturiago wee'e", nimimo. Tojo nimigõ, yu'ure da'racõ'terãrẽ nisoosere bu'emo. Narẽ ña'arõ wee, no'lo uaro a'metãrãbajaque'aticã weemo. Tojo nicã wa'icũ di'ire, na yee'cure ãjõpeose o'o'que di'ire ba'acã weemo. ²¹ Ti numupu co ña'arõ wee'quere bujaweti ducayudutimiwũ. Ne ducayusĩ'rĩtimo. Co ña'arõ a'metãrãsere du'usĩ'rĩtimo. ²² Tojo weegu co ña'arõ weesere du'uticã i'agũ, core dutiticã weeguti. Co me'rã ña'arõ wee a'metãrãrẽ uputu pi'eticã weeguti.

²³ Co pō'rārē wērīcā weeguti. Tojo weecā, nipe'tirā Jesucristore ējōpeose cururicjārā a'tiro nirāsama: “Cū masā tū'oña'sere masīmi”, nirāsama. “Na po'peapū wācūsere, ūsā quē'rārē masīpe'ocā'mi”, nirāsama. “Marī nisetisere queoro wapeyegūsami”, nirāsama. ²⁴ Āpērā mūsā Tiatirapū nirā Jezabel bu'esere sirututirā, wātīa wiogū ye cjase ya'yiosere masītirānojō pe'ere a'tiro nigūti: “Mūsārē apeye dutinemosome. ²⁵ A'te dia'cūrē weeya. Mūsā queoro weesetisere ne du'uticā'ña. Téé yū'u a'tiri curapū weenu'cūcā'ña.” ²⁶ Queoro yū'u ūaronojō wee yū'rūweti ējōpeodu'utirā, tojota weeyapaticā'ña. Tojo weerārē wiorā wa'acā weeguti. ²⁷ Yū'u pacū yū'ure nipe'tise macārīcjārā wiogū sōrōwī. Yū'u quē'rā narē mejārōta sōrōgūti. Yarā a'tiro weerāsama. Ńa'arārē tutuaro me'rā dutirāsama. Cōmegū me'rā bapari di'i me'rā yee'queparure paamūtōrō weronjō narē weerāsama. ²⁸ Apeye quē'rārē yū'u ūaro weenu'cūgūrē a'tiro weeguti. Narē sū'ori nigū weronjō nigūsami. Ńocōawū bo'reque'ari cura mūjātīgū weronjō nigūsami. ²⁹ Espiritu Santu Jesucristore ējōpeorārē ucūmi. O'meperi cūrā cū ucūsere tū'oya', ni ojaya”, niwī.

3

Sardi wāmetiri macācjārārē oja'que ni'i

¹ Jesucristo ninemowī tja:

“Sardicjārā, yū'ure ējōpeori curuacjārā wiogū sū'ori nigūrē a'tiro ojaya: ‘Yū'u siete Ō'acūrē wereco'terā bajutirārē cū'o. Na Espiritu Santure nipe'tise tutuase cūogū nimi, nisī'rīrā weema. Tojo nicā ticūrāta tja űocōarē cū'o. Nipe'tise mūsā weesere masīpe'ocā'a. Mūsā “Ō'acū yere añurō weema” nino'rā ni'i. Tojo nimirā, wērī'cārā weronjō ni'i. Cū yere ne weewe'e. ² Tū'omasīña. Mūsā añurō weese pe'tiro wee'e. Du'saseacārē añurō weeya.

Musã weesere a'tiro i'a'a. Õ'acũ i'orõpũre musã queoro weewe'e. ³ Musãrẽ bu'e'quere wãcũña. Tereta sirutuya. Musã queoro weetisere bujawetiya. Tojo weeticã, yu'u yajari masũ weronojõ weeguti. Wãcũña marĩrõ musã tiropu bu'iri da'regu wa'aguti.

⁴ ”Tojo nimicã, ti macã Sardi musã wa'teropũre pe-jetirãcã añurõ weerá nima. Na ña'arõ weesere i'acũu sirututima. Su'ti ù'irĩtirã weronojõ nitima. Añurõ wee'cãrã niyurã, yu'u me'rã nirãsama. Su'ti butise sãñãrã weronojõ bu'iri marĩrã nirãsama. ⁵ Æpẽrã quẽ'rã añurõ wee yu'rũwetirã ãjõpeodu'utirãnojo su'ti añurõ butise sãano'rãsama. Catinu'cũse cuorã na wãmerẽ ojaõ'oca pũrĩpu cuorã na wãmerẽ ne coeno'-some. Coeno'rõnojo o'orã, yu'u pacu i'orõpũre yu'u “Narẽ masĩ'i”, nigũti. Mejãrõta cãrẽ wereco'terã i'orõpu quẽ'rãrẽ nigũti. ⁶ Espĩritu Santu Jesucristore ãjõpeorãrẽ ucũmi. O'meperi cuorã cũ ucũsere tu'oya', ni ojaya”, niwĩ.

Filadelfiacjãrãrẽ oja'que ni'i

⁷ Jesucristo ninemowĩ tja:

“Filadelfiacjãrã, yu'ure ãjõpeori curuacjãrã wiogu su'ori nigũrẽ a'tiro ojaya: ‘Yu'u ña'ase moogũ, diacjũ nigũ ni'i. Yu'u duporocjũ wiogu Davi ya sawire cu'o. Yu'u ni'cũta masã Õ'acũ tiropu wa'acã weemasĩ'i. Æpẽrã wa'aticã quẽ'rãrẽ weemasĩ'i. Yu'u pãocã, ne apĩ bi'amasĩtimi. Bi'acã quẽ'rãrẽ, ne apĩ pãomasĩtimi. Musãrẽ a'tiro wereguti. ⁸ Nipe'tise musã weesere masĩpe'ocã'a. Yu'u musãrẽ peje yé cjasere wereatjere cũuwũ. Tere weemasĩ'i. Ne ni'cũ tere cã'mota'amasĩtimi. Musã tutuatirã ni'i. Tutuatimirã, yé bu'esere añurõ yu'ti'i. Yé cjasere ãpẽrãrẽ ucũrã, “Cũrẽ masĩ'i”, ni'i. ⁹ Æpẽrã a'tiro nisama: “Judío masã ni'i”, nisama. Tojo nimirã, judío masã waro nitima. Nisoori masã wãtĩa wiogu ya curuacjãrã nima. A'tiro weeguti narẽ. Narẽ musã duporo

ejaque'acã weeguti. Yu'u tojo weecã, yu'u musãrẽ ma'isere masĩrãsama. ¹⁰ Musãrẽ mejẽcã wa'acã wãcũtutuadu-ti'quere queoro weewu. Tojo weegu nipe'tirã a'ti turicjãrã pi'etiri cura musãrẽ co'teguti. Nipe'tirã a'ti turicjãrãrẽ ¿de'ro ãjõpeomitina? nigũ, narẽ pi'eticã weeguti.

¹¹ ”Maata a'tiguti tja. Musã queoro weesetisere ne du'uticã'ña. Musã queoro weetirã, Õ'acũ musãrẽ o'oboca be'to, cũ “O'oguti” ní'quere bajuriobosa'a. Æpẽrãrẽ o'o-bosami. Tojo weerã queoro weenu'cũcã'ña. ¹² Añurõ wee yu'rũweti ãjõpeodu'utirãrẽ yu'u pacu pu'to cũuguti. Na cũ ya wi'i cjase botari weronojõ cũ pu'to ninu'cũrãsama. Yu'u pacu wãmerẽ napure ojaguti. Cũ ya macã wãme quẽ'rãrẽ ojaguti. Cũ ya macã, ape ma'ma macã Jerusalé wãmeti'i. Ti macã u'muse cja macã ni'i. A'ti nucũcãpu dijatirosa'a. Yu'u quẽ'rã narẽ yu'u wãme, ma'ma ape wãme ojaguti. ¹³ Espíritu Santu Jesucristore ãjõpeorãrẽ ucũmi. O'meperi cõorã cũ ucũsere tu'oya', ni ojaya”, niwĩ.

Laodiceacjãrãrẽ oja'que ni'i

¹⁴ Jesucristo ninemowĩ tja:

“Laodiceacjãrã, yu'ure ãjõpeori curuacjãrã wiogu su'ori nigũ quẽ'rãrẽ a'tiro ojaya: ‘Yu'u diacjũ ucũgũ ni'i. Õ'acũ ye quetire queoro werenu'cũgũ ni'i. Õ'acũ yu'u me'rã nipe'tisere weecu niwĩ. ¹⁵ Nipe'tise musã weesere masĩpe'ocã'a. Yarã nimirãta, bu'iacã waro ãjõpeo'o. Musã ãjõpeorã waro nicã, añubopã. Yu'ure ãjõpeoticã, ña'a nibosa'a. Yu'ure bu'iacã ãjõpeocãma, totã ña'ayu'rũa'a. ¹⁶ Musã tojo weesere yabiyu'rũa'a. ¹⁷ Musã a'tiro ucũ'u: “Peje cõo'o. Nipe'tise añurõ wa'a'a. Ne du'sawe'e”, ni'i. Musã ne tu'omasĩwe'e. Pajasecõorã waro weronojõ caperi bajuno'tirã, su'ti marĩrã weronojõ ni'i. ¹⁸ Tojo weegu musãrẽ niguti. Musã uru pecame'epu ãjũa apo'que yu'u cõosere ñe'eña. Pi'etimirã yu'ure ãjõpeorã, uru cõorã

weronojō ni'i. Tere cuorã, musã peje cuorã nirãsa'a. Apeye quẽ'rãrẽ su'ti butise yu'u cuosere sãñaña. Musã tere sãñacã, bopoyase pe'tia wa'arosa'a. Yu'rũono'cãrã nirãsa'a. Tojo nicã caperi piose yu'u cuosere ñe'eña. Musã te pióca be'ro añurō i'arãsa'a tja. Yé cjasere añurō masĩrãsa'a. ¹⁹ Yu'u ma'irã nipe'tirãrẽ tu'tibocure'e. Na ña'arō weesere du'udutigũ tojo wee'e. Tojo weerã yé cjasere uputu weesĩ'rĩña. Musã ña'arō wee'quere bujaweti ducayuya.

²⁰ "'Tu'oya. Yu'u sãjãasi'rĩgũ, ni'cũ sope pu'to pisunu'cũgũ weronojō ni'i. No'o yu'ure tu'ogu, cũ me'rã nidutigũ pãosõrõgũnojõrẽ a'tiro weeguti. Cũ me'rã su'ori e'cati, ninu'cũgũti. Cũ quẽ'rã yu'u me'rã mejãrõta weegusami.

²¹ "'Añurō wee yu'rũweti ãjõpeodu'utirãrẽ yu'u me'rã wiogu dujiri cũmurõpu dupoguti. Yu'umarĩcã, añurō wee yu'rũweti'cu yu'u pacu me'rã wiogu dujiri cũmurõpu ni'i. Tojota yu'u quẽ'rã narẽ mejãrõta weeguti. ²² Espĩritu Santu Jesucristore ãjõpeorãrẽ ucũmi. O'meperi cuorã cũ ucũsere tu'oya', ni ojaya", niwĩ.

4

U'musepu na Õ'acũrẽ ãjõpeosere i'a'que ni'i

¹ Be'ro yu'u Juã u'musepu i'amorõwũ. Topu ni'cã sope susucã i'awũ. Sõ'onícatero coroneta putipju puti'caro weronojō busu'cuta tja ucũwĩ. A'tiro niwĩ yu'ure:

—A'topu mujãtia. Be'ro wa'atjere mu'urẽ i'ogũtigũ wee'e, niwĩ.

² Cũ tojo nĩca be'roacã maata Espĩritu Santu tutuaro me'rã yu'ure u'musepũre miawĩ. Topu wiogu dujiri cũmurõrẽ i'awũ. Ti cũmurõpu dujigũre i'awũ. ³ Cũ ãtãpe pũrõ asipa'ari pe weronojō bajugũ niwĩ. Jasper o

cornalina ũtã sō'acja wa'teri pe weronojō asipa'awĩ. Ti cūmurō sumutore ni'cã da bu'eda nimajãmisutuwawũ. Pūrō ya'sari da esmeralda wãmetiri pe weronojō asipa'awũ. ⁴ Wiogũ dujiri cūmurō tiropũ veinticuatro wiorã dujise cūmurĩ niwũ. Te dujise cūmurĩpũre ticũrãta tja wiorã bũcũrã dujiwã. Na su'ti butisere sãñawã. Nánũcũ na dũropapũre uru me'rã wee'que be'torire pesawã. ⁵ Ō'acũ wiogũ dujiri cūmurōpũre bũpo ya'baro weronojō bajuwũ. Tojo nicã bũpo paaro weronojō pūrō bũsũwũ. Ti cūmurō tiro siete sī'ose tuturi nu'cũwũ. Te tuturinũcũta tja Ō'acũrẽ wereco'terã bajutirã nima. Náta Espĩritu Santure tutuase cũogũ nimi, nisĩ'rĩrã weema. ⁶ Apeye quẽ'rã ti cūmurō tiro dia pajiri maa weronojō bajuro acostiro niwũ.

Ti cūmurō sumutopũ ãpẽrã ba'paritirã catirã weronojō bajurã nu'cũwã. Nipe'tiro na diapoapũ, na sẽ'emapũre caperi cũobi'awã. ⁷ Nimũ'tãgũ yai pajigũ sō'agũ weronojō bajuwĩ. Cũ be'rocjũ wecũ weronojō bajugũ niwĩ. Cũ be'rocjũ masũ weronojō diapoatigũ niwĩ. Cũ be'rocjũ á pacũ wũwã'cãgũ weronojō bajugũ niwĩ. ⁸ Nipe'tirã nánũcũ seis wũuse cũowã. Na wũuse bu'i, na wũuse docapũ caperi weronojō bajuse peje cũowã. Na mũncore, ñamirẽ a'tiro bũsũnu'cũwã:

Ō'acũ marĩ wiogũ añubutiagũ, ña'ase moogũ nimi.

Tutuayũ'rũgũ nimi.

Cũta nimi ne waropũta ní'cũ.

A'tiro nicã quẽ'rãrẽ ninu'cũcã'mi.

Be'ropũ quẽ'rãrẽ apaturi a'tigusami, niwã.

⁹ Wiogũ dujiri cūmurōpũ dujigũ, catinu'cũgũrẽ na ba'paritirã añurō ucũ, e'catise o'owã. ¹⁰ Na tojo weese-tirinũcũ sō'onícãrã veinticuatro wiorã bũcũrã cũ dũporo ejaque'amũjãwã. Cũ catinu'cũgũrẽ ñubuepeowã. Cũ dũ'pocãrĩ tiropũ na ye uru me'rã wee'que be'torire cũuwã. Tojo nicã na veinticuatro wiorã bũcũrã a'tiro niwã:

11 Õ'acũ ãsã wiogu, mũ'u añubutiagu ni'i.

Mũ'urẽ añurõ ucũrõña'a.

Mũ'u nipe'tirã yu'rũoro añuyũ'rũgu, tutuayũ'rũnũ'cãgũ ni'i.

Mũ'u nipe'tisere wee'cu ni'i.

Mũ'u ñaro me'rã nipe'tise ni'i.

Te mũ'u ñaro me'rãta nipe'tise weeno'caro niwũ, niwã.

5

Oveja wĩ'magũ papera tũrũrẽ pãamasĩse ni'i

1 Õ'acũ u'muse wiogu dujiri cũmurõpu dujiwĩ. Cã ni'cã papera tũrũrẽ diacjũcamocãpu cuowĩ. Ti tũrũ pũaperi ojãca tũrũ niwũ. Sietetiri pi'rabi'aca tũrũ niwũ. 2 Wiogu dujiri cũmurõ pu'to ni'cũ Õ'acũrẽ wereco'tegu tutuagure ï'awũ. Cã tutuaro me'rã a'tiro sãrĩtiña'wĩ:

—¿Noanojõ a'ti tũrũrẽ pãomasĩacju añugũ niti?

3 Ne ni'cũ u'musepu nigũ, a'ti nucũcãpu nigũ, tojo nicã a'ti turi docapu nigũ ti tũrũrẽ pãamasĩtiwĩ. Tojo nicã ne cã'rõ ti tũrũrẽ pãa bu'eacjũre ï'ano'ña marĩwũ. 4 Yu'u Juã ne ni'cũ ti tũrũrẽ pãamasĩticã, te oja'quere bu'emasĩticã ï'agũ, pũrõ utiwũ. 5 Yu'u utiri cura ni'cũ wiogu bucu yu'ũre niwĩ:

—Tocã'rõta utiya. Duporocjũ wiogu Davi pãrãmi ni-turiagu añurõ wee yu'rũwetitojawĩ. Cã Judã ya curuacjũ yai sõ'agũ tutuamũ weronojõ wiogu nimi. Cã a'ti tũrũrẽ pãamasĩmi. Te pi'rabi'a'que quẽ'rãrẽ pãamasĩmi.

6 Cũ tojo nĩca be'ro yu'ũ Cristo masãmũjãa'cure ï'awũ. Cũ oveja wĩ'magũ wẽjẽno'cu weronojõ bajuwĩ. Cũ wiogu dujiri cũmurõ pu'to catigu nu'cũwĩ. Sõ'onĩcãrã ba'paritirã catirã weronojõ bajurã, tojo nicã wiorã bucuãrã wa'teropu nu'cũwĩ. Cũ siete capesa'ri cuogu niwĩ. Ticũseta tja caperi quẽ'rãrẽ cuowĩ. Cã capesa'ri tutuase cuogu nimi, nisĩ'rĩrõ wee'e. Cã caperi pe'e a'tiro nisĩ'rĩrõ

wee'e. Cũ Espíritu Santure cʉomi. Tojo weegu nipe'tisere, nipe'tiropu nisere masípe'ocã'mi, nirõ wee'e. ⁷ Õ'acũ macũ oveja wĩ'magũ weronojõ bajugu wiogu dujiri cūmurõ pu'topu wa'awĩ. Topu wiogu diacjũcamocãpu cʉoca tũrũrẽ miiwĩ. ⁸ Cũ tojo weecã ĩ'arã, na ba'paritirã catirã weronojõ bajurã, tojo nicã veinticuatro wiorã bucũrã cũ dũ'pocãpu ejaque'awã. Nánucũ buapũtẽse pacare cʉowã. Nánucũ uru me'rã wee'que pari baparire cʉowã. Te pari u'mutise ĩjũamorõsere poosetise pari niwũ. Te u'mutise Õ'acũrẽ ĩjõpeorã na sērĩse ni'i, nisi'rĩrõ wee'e. ⁹ Na Õ'acũ macũ oveja wĩ'magũ weronojõ bajugure apeye ma'ma basasere basapeowã. A'tiro niwã:

Mũ'u añugũ ni'i.

Mũ'u a'ti tũrũrẽ miimasĩ'i.

A'te pi'rabi'a'quere pãamasĩ'i.

A'tiro ni'i.

Mũ'u wẽjẽno'cũ niwũ.

Mũ'u wẽrise me'rã, mũ'u dí me'rã nipe'tirã masã Õ'acũ yarã niato nígũ wapayecu niwũ.

Nipe'tise cururicjãrãrẽ, mejẽcã ucũrãrẽ, nipe'tiropu nirãrẽ Õ'acũ yarã wa'acã weecu niwũ.

Tojo weegu mũ'u a'ti tũrũrẽ miimasĩ'i.

¹⁰ Õ'acũ yarãrẽ wiorã sãjãcã weecu niwũ.

Tojo nicã Õ'acũ yere da'rari masã sõrõcũ niwũ.

Nipe'tirocjãrãrẽ dutirãsama, ni basawã.

¹¹ Be'ro yu'u u'musepu nirã Õ'acũrẽ wereco'terã pãjãrãrẽ ĩ'awũ. Na ucũsere tu'owũ. Na pãjãrã a'tiro weewã. Wiogu dujiri cūmurõ sumuto, tojo nicã ba'paritirã catirã weronojõ bajurã, ãpẽrã wiorã bucũrã sumuto nu'cũmajãmisutuawã. Pãjãrã waro niyu'rũoquejocã'wã.

¹² Tutuaro me'rã a'tiro niwã:

Oveja wĩ'magũ na wẽjẽno'cũ añugũ waro nimi.

Tojo weegu nipe'tirãrẽ dutimasĩ'mi.

Nipe'tisere cuomasīmi.

Nipe'tisere masīpe'omi.

Tutuagu nimi.

Nipe'tirā “Añuyurūami” nino'gũ nimi.

Cũ Ō'acũ asistesere cuogu nimi.

Nipe'tirā cūrē ñubuepeoma, ni basawã.

¹³ Be'ro ãpērã ucūse quē'rārē tu'owũ. Na a'ticūrã niwã:

Nipe'tirã Ō'acũ wee'cārã u'musepu nirá, a'ti di'tapu nirá, di'ta po'peapu nirá niwã. Tojo nicã dia pajiri maapu nirá niwã. Na a'tiro basapeowã:

Wiogu dujiri cūmurōpu dujigure nipe'tirã ñubuepeoato.

Nipe'tirã cūrē “Añuyurūami”, niato.

“Asistese, tutuase cuogu nimi”, niato.

Tojo nicã Ō'acũ macũ oveja wī'magũ weronojō bajugu quē'rārē tojota ñubuepeonu'cūcã'to, niwã.

¹⁴ Na tojo nicã tu'orã, sō'onícārã ba'paritirã catirã weronojō bajurã “Tojota wa'ato”, niwã. Æpērã veinticuatro wiorã bucurã ejaque'a, cūrē catinu'cūgūrē ñubuepeowã.

6

Oveja wī'magũ papera tūrūrē pāawã'cã'que ni'i

¹ Be'ro Ō'acũ macũ oveja wī'magũ weronojō bajugu ti tūrū pi'rabi'a'quere pāacã i'awũ. Cũ pi'rabi'amũ'tã'caro pāaca be'ro ni'cũ sō'onícārã ba'paritirã catise cuorã nimũ'tāgũ yai pajigu sō'agũ weronojō bajugu ucūse tu'owũ. Cũ ucūse bupo paase weronojō busuwũ. A'tiro niwī:

—A'tia.

² Cũ tojo nica be'ro ni'cũ cabayu butigure i'awũ. Cũ bul'ipu pesagu ni'cã buacatjērē cuowĩ. Æpērã cūrē ni'cã be'to dapoapu pesari be'tore peowã. Cũ a'mewējē wapata'a'cu apaturi a'mewējē wapata'aguti weewĩ tja.

³ Be'ro Õ'acũ macũ oveja wĩ'magũ weronojõ bajugu apero pi'rabi'a'carore pãawĩ tja. Cũ pãacã, apĩ catise cwoꝑu wecu weronojõ bajugu nimu'tãgũ be'rocjũ ucũwĩ tja:

—A'tia, niwĩ.

⁴ Be'ro apĩ cabayu sõ'agũ wijawĩ. Cũ bu'i pesagure a'ti turipu nirãrẽ a'mewẽjẽdutigu o'ówĩ.

—A'mequẽse marĩrõ niticã'to, niwĩ. Masãrẽ a'mewẽjẽcã weewĩ. Cũrẽ pajiri pjĩjore o'owĩ.

⁵ Be'ro tja Õ'acũ macũ oveja wĩ'magũ weronojõ bajugu apero pi'rabi'a'carore pãawĩ. Cũ tojo weecã, apĩ catise cwogũ masũ weronojõ diapoatigu ucũwĩ:

—A'tia, niwĩ.

Be'ro apĩ cabayu ñigũrẽ ï'awũ. Cũ bu'ipu pesagu ni'cãrõ nucũse queorore cwowĩ. ⁶ Catise cworã weronojõ bajurã wa'teropure ni'cũ ucũcã tu'owũ. A'tiro niwĩ:

—Ba'ase a'tiro wapatirosa'a. Ni'cã kilo trigo peri ni'cã numũ da'rawapata'ase weronojõ wapatirosa'a. I'tia kilo cebada peri ni'cã numũ da'rawapata'ase weronojõ wapatirosa'a. U'se piritari ba'ase, tojo nicã u'seducaco vino pe'ticã weeticã'to, niwĩ.

⁷ Be'ro Õ'acũ macũ oveja wĩ'magũ weronojõ bajugu apero pi'rabi'a'carore pãawĩ. Cũ pãacã, apĩ catise cwogũ á pacu wuwã'cãgũ weronojõ bajugu ucũcã tu'owũ:

—A'tia, niwĩ.

⁸ Be'ro apĩ cabayure ï'awũ. Cũ butiwijigu niwĩ. Cũ bu'i pesagu Wẽrise wãmetiwĩ. Cũ be'ro apĩ wẽrĩ'cãrã na nirõcjũpu sirutuwã'cãtiwĩ. Oveja wĩ'magũ a'ti turicjãrãrẽ cã'rõacã deco me'rã dũjaro wẽjẽdutigu o'ówĩ. A'mewẽjẽse me'rã, ujaboase me'rã, dutitise me'rã boadutigu o'ówĩ. Tojo nicã wa'icũrã, yaiwa me'rã masãrẽ wẽjẽdutigu o'ówĩ.

⁹ Be'ro Õ'acũ macũ oveja wĩ'magũ weronojõ bajugu apero pi'rabi'a'carore pãawĩ tja. Cũ pãacã, na Õ'acũrẽ

wa'icūrã ùjũamorõ ñubuepeowuarore ï'awã. To docapũ Õ'acūrẽ ãjõpeorã wějẽno'cãrã ejeripõ'rãrĩ niwã. Na cūrẽ ãjõpeose bu'iri, tojo nicã Jesucristo ye quetire werese bu'iri wějẽno'cãrã niwã. ¹⁰ Na tutuaro me'rã ucũwã. A'tiro niwã:

—Wioḡũ, añubutiagũ, mũ'ũ ña'ase moogũ ni'í. Mũ'ũ “Weeguti” ní'quere queoro wee'e. ¿De'ro nicã mũ'ũ nucũcãcjãrã ùsãrẽ wějẽ'cãrãrẽ bu'iri da'rea'megũsari?

¹¹ Be'ro narẽ su'ti butisere o'owĩ. A'tiro niwĩ:

—Sooníña yujupũ. Æpẽrã mũsã acawererã Jesucristo yere wererã mũsã weronojõ wějẽno'rãsama. Mũsã soorãsa'a. Téé “Ticũrãrẽ wějẽrãsama” ní'que wa'acãpũ soorãsa'a, niwĩ.

¹² Be'ro Õ'acũ macũ oveja wĩ'magũ weronojõ bajugũ apero pi'rabi'a'carore pãawĩ tja. Cũ pãacã, di'ta pũrõ narãsãwũ. Mujĩpũ ùmũcocjũ na'itĩ'a wa'awĩ. Wẽrĩ'cãrãrẽ bujawetirã su'ti ñise sãñarõ weronojõ wa'awĩ. Mujĩpũ ñamicjũ dí weronojõ pũrõ sõ'awĩ. ¹³ Ñocõa quẽ'rã ù'muarõpũ ní'cãrã nucũcãpũ burũdijawã. Na yucũdũca wĩ'mase weronojõ wa'awã. Yucũdũcamarĩcã wĩ'rõ pũrõ wa'acã, burũdija'a. Tojo weronojõ wa'awã. ¹⁴ Æ'muse marĩ paperare tũrẽrõ weronojõ bajudutia wa'awũ. Nipe'tise ùrũpagũ, opañoa apesepũ wa'awũ. ¹⁵ A'ti ùmũcocjãrã wiorã ùtã tutiripũ du'tiwã. Tojo nicã ùrũpagũ cjase ùtãpaga pacase docapũ du'tiwã. Æpẽrã quẽ'rã peje cuorã, surara wiorã, tutuarã, da'raco'terã, da'raco'tetirã du'tiwã. ¹⁶ Na ùrũgũrẽ, ùtãpagare niwã:

—Ûsã bu'í burũpejaya. Wioḡũ dujiri cũmurõpũ dujigũ ùsãrẽ bu'iri da'reḡũ weemi. Ûsãrẽ cã'mota'aya. Oveja wĩ'magũ quẽ'rã ùsãrẽ ùpũtũ bu'iri da'reḡũ weemi. Cã'-mota'aya. ¹⁷ Masãrẽ bu'iri da'reatji nũmũ nitoja'a. ¿Noa põtẽobosari tere? ni caricũwã.

7

Israe ye cururicjārãrẽ Õ'acũ wãmerẽ ñaacũu'que ni'i

¹ Õ'acũ macũ oveja wĩ'magũ weronojõ bajugu te pi'ra-bi'a'quere pãacã i'áca be'ro apeye i'awũ. Ba'paritirã Õ'acũrẽ wereco'terã a'ti nucũcãpũre ba'paritise sumutoripũ nu'cũcã i'awũ. Nánucũ wĩ'rõ na tiro ejasere cã'mota'awã. Tojo weero wĩ'rõ di'tapũre, dia pajiri maapũre, yucupagũ bu'ipũre wẽeotiwũ. ² Apĩ Õ'acũrẽ wereco'tegũ quẽ'rãrẽ i'awũ. Cũ mujĩpũ mujãtiro pe'e a'tiwĩ. Cũ Õ'acũ catinu'cũgũ wãme ñaacũurõrẽ cõowĩ. ã'rã ba'paritirã di'tare, dia pajiri maarẽ dojorẽdutino'cãrã niwã. Cũ narẽ caricũwĩ:

³ —Di'ta, maarẽ, yucupagũre dojorẽticã'ña yujupũ. Marĩ wioğũre da'racõ'terãrẽ na diapoapũ cũ wãmerẽ ñaacũuca be'ropũ dojorẽña, niwĩ.

⁴ Ciento cuarenta y cuatro mil masã Israe pãrãmerã nituriase cururicjãrã na diapoapũ ñaacũuno'wã. ⁵ Judã ya curuacjãrã doce mil ojañaacũuno'wã. Rubén ya curuacjãrã doce mil ñaacũuno'wã. Gad ya curuacjãrã quẽ'rã doce mil ñaacũuno'wã. ⁶ ãpẽrã Aser ya curuacjãrã doce mil ñaacũuno'wã. Neftalí ya curuacjãrã doce mil ñaacũuno'wã. Manasés ya curuacjãrã doce mil ñaacũuno'wã. ⁷ Tojo nicã Simeó ya curuacjãrã doce mil ñaacũuno'wã. Leví ya curuacjãrã doce mil ñaacũuno'wã. Isacar ya curuacjãrã doce mil ñaacũuno'wã. ⁸ Zabuló ya curuacjãrã quẽ'rã doce mil ñaacũuno'wã. José ya curuacjãrã doce mil ñaacũuno'wã. Benjamí ya curuacjãrã quẽ'rã ticũrãta doce mil ñaacũuno'wã. Nipe'tirã na ye diapoaripũre ñaacũuno'cãrã dia'cũ niwã.

Su'ti butise sãñarã pãjãrã Õ'acũ põtẽorõ nu'cũse queti ni'i

⁹ Israe ye cururicjārārē ñaacũuno'ca be'ro a'tiro ĩ'lawũ. Pājārā masã nipe'tise cururicjārā, mejēcã ucũrã, nipe'tirocjārãpũre ĩ'lawũ. Na wiogũ dujiri cũmurõ põtëorõ, tojo nicã Ô'acũ macũ oveja wĩ'magũ weronojõ bajugũ põtëorõ nu'cũwã. Pājārã waro niwã. Ne ba'paqueota basiotiwã. Na su'ti butisere sãña, pũrĩ opa querire cuowã. ¹⁰ Na caricũwã:

Ô'acũ marĩ wiogũ marĩrē yu'ruogũ nimi.

Cũ wiogũ dujiri cũmurõpũ dujimi.

Ô'acũ macũ oveja wĩ'magũ weronojõ bajugũ quẽ'rã marĩrē yu'ruogũ nimi, ni caricũwã.

¹¹ Nipe'tirã Ô'acũrē weroco'terã wiogũ dujiri cũmurõ sumutorpũ nu'cũmajãmisũtuawã. Tojo nicã sõ'onícãrã wiorã bucũrãrē, ãpërã catise cuorã weronojõ bajurãrē majãmisũtuawã. Na Ô'acũrē weroco'terã wiogũ dujiri cũmurõ tiro ejaque'a, Ô'acũrē ñubuepeorã na diapoarire paamu'rĩque'awã. ¹² A'tiro niwã:

A'tiro wa'ato marĩ wiogũre.

Nipe'tirã ñubuepeoato.

“Asistegũ, masĩpe'ogũ nimi”, niato.

Cũrē ëjõpeoato.

Nipe'tirã “Añuyũ'ruami”, niato.

Nipe'tirãrē dutimi.

“Tutuayũ'rugũ nimi”, niato.

A'te tojota ninu'cũato.

Tojota niato, ni ëjõpeowã.

¹³ Ni'cũ wiogũ bucũ yu'ũre sërĩtiña'wĩ:

— Ñ'rã su'ti butise sãñarã ¿no'ocjãrã niti? ¿No'opũ a'tiapari? niwĩ. ¹⁴ Yu'ũ cũrē yu'tiwũ:

— Wiogũ, mu'ũ masĩsa'a.

Cũ pe'e yu'ũre niwĩ:

— Ñ'rã nucũcãcjãrã pũrõ pi'eticaterore na quẽ'rã pi'eti'cãrã nima. Na Ô'acũ macũ oveja wĩ'magũ weronojõ

bajugu wērise me'rā na ejeripō'rārīpū ña'ase moorā tojacārā niwā. ¹⁵ Tojo weerā na Ō'acū dujiri cūmurō tiro ninu'cūcā'ma. Cū ya wī'ipūre ɯmɯcorinɯcū, ñamirīnɯcū cū ɯaro weema. Wiogu dujiri cūmurōpū dujigu na me'rā nimi. Narē co'temi. ¹⁶ Na ɯjaboa, acowɯonemosome. Narē mujīpū ɯmɯcocjū ɯjūanemosome. Asise ñaisere tu'oña'nemosome. ¹⁷ Ō'acū macū oveja wī'magū weronojō bajugu wiogu dujiri cūmurō pū'topū nigū ovejare co'tegu weronojō narē co'tegusami. Aco wijari pepū miagūsami. Tere sī'rīrā, catinu'cūrāsama. Ō'acū nipe'tirā na ya'coco wijarārē tuucoegusami.

8

Papera tūrūrē na pi'rabi'atuo'que queti, tojo nicā uru me'rā weecaga ɯjūamorōpeocja queti ni'i

¹ Be'ro Ō'acū macū oveja wī'magū weronojō bajugu na pi'rabi'atuo'carore pāawī. Cū pāacā, nipe'tiro ɯ'mɯsepū di'tamarīa wa'awū. Ni'cā hora deco tojo wa'awū. ² Be'ro siete Ō'acūrē wereco'terā cū pū'to nu'cūrārē ī'awū. Narē nánɯcū putise coronetare o'owī. ³ Be'ro apī Ō'acūrē wereco'tegu a'tiwī. Cū ɯ'mɯtise ɯjūamorōcja uru me'rā weecagare cɯowī. Cū Ō'acūrē wa'icūrā ɯjūamorō ñubuepeowɯaro pū'topū ejanɯ'cāwī. Peje ɯ'mɯtise cūrē ɯjūamorōpeoatjere o'owā. Nipe'tirā Ō'acū yarā cūrē sērī'que me'rā morēsū'u ɯjūamorōpeoatjere o'owā. Cū uru me'rā wee'caro ɯ'mɯtise ɯjūamorōwɯaropū wiogu dujiri cūmurō pōtēorōpū tere ɯjūamorōwī. ⁴ Cū ɯjūamorōse ɯ'mɯtise o'me Ō'acū tiropū mɯjāawū. Ō'acū yarā cūrē sērī'que me'rā morēsū'umjāawū. ⁵ Be'ro Ō'acūrē wereco'tegu ɯ'mɯtise ɯjūamorōwɯaropū cjase pecame'e ɯjūamo'a'quere ɯ'mɯtise ɯjūamorōcjapū órésāawī. Be'ro tiga cjasere a'ti nucūcāpūre po'odijowī.

Cũ tojo wéeca be'ro bupo paacã, uputu bususere tu'owu. Bupo ya'bacã i'awũ. Tojo nicã di'ta narãsawũ.

Õ'acũrẽ wereco'terã coroneta putiatje ni'i

⁶ Be'ro siete Õ'acũrẽ wereco'terã na coroneta putisere apoyuwã.

⁷ Nimũ'tãgũ putiwĩ. Cũ putíca be'ro yũsũase peri a'ti nucũcãpũre burudijawũ. Tojo nicã pecame'e dí me'rã morẽ'que burudijawũ. Tojo wa'acã, di'ta cã'rõ decobocure ãjũwũ. Yucũpagũ quẽ'rã mejãrõta decobocureputa ãjũwũ. Nipe'tise tá ãjũpe'tia wa'awũ.

⁸ Cũ be'rocjũ putiwĩ. Cũ putíca be'ro ni'cãgũ ãrũgũ ãjũcũ dia pajiri maajopũ doqueño'owũ. Ti maa decobocure dí maa wa'awũ. ⁹ Dia pajiri maacjãrã decobocure wẽrĩwã. Yucũsupawũ quẽ'rã ti maapũ nise decobocure mirĩ ãjũacõ'ano'owũ.

¹⁰ Be'ro, pũarã be'rocjũ putiwĩ. Cũ putíca be'ro ñocõawũ pajigũ u'mũarõcũ burudijawĩ. Burudijagũ, s'i'orĩ tuturojo weronojõ ãjũdijawĩ. Cũ diapũre, o'majã maarĩacãpũre decobocure doquebi'peque'awĩ. ¹¹ Ñocõawũ “Sũ'egũ” wãmetiwĩ. Aco a'ti nucũcã cjase cũ doqueque'a'caro ejatuario aco sũ'ese wa'awũ. Te acore s'i'rĩrã, pãjãrã masã wẽrĩwã.

¹² I'tiarã be'rocjũ putiwĩ tja. Cũ puticã, mujĩpũ umũcocjũ decobocure dojowĩ. Umũcore decobocure bo'reyutiwĩ. Ñamicjũ tojota wa'awĩ. Ñocõa quẽ'rã pãjãrã decobocure dojowã. Na decobocure ñamipũre ne bo'reyutiwã.

¹³ Be'ro i'awũ tja. Ni'cũ á pacũ a'ti umũco decorũ wũcã i'awũ. Tutuario me'rã a'tiro niwĩ:

—Ãpẽrã i'tiarã Õ'acũrẽ wereco'terã puticã, ña'abutiario wa'arosa'a a'ti nucũcãcãrãrẽ, niwĩ.

9

¹ Ba'paritirā be'rocjū putiwī. Cū puticā, ni'cū ñocōawū nucūcāpū burādija'cure ī'awū. Cūrē ni'cā sawi o'owā. Cope nibajudutidijari pe cja sawi niwū. ² Be'ro cū ti pere pāowī. Pāoca be'ro o'me pajiro wijawū. Ti pe cjase o'me mujīpūrē tuubi'acā'wū. Na'itī'a wa'awū. ³ Te o'me me'rā pājārā mū'mūrīwi'ia wūwijaawā. Nipe'tiropū wūse'sa wa'awā. Na mū'mūrīwi'ia a'ti nucūcācjārā cutipa weronojō toawā. Na sipapūre cutipa weronojō toacja cūowā. ⁴ Narē táre, otesere, yucpāgure do-jorēdutigu mejēta weewī. Masā na diapoapū Ō'acū wāme ñaacūuno'ña marīrā dia'cūrē toadutiwī. ⁵ Narē toawējēdutitiwī. Ni'cāmocuse mujīpūrī narē pūrīcā wee-dutiwī. Na toase cutipa weronojō pūrīwū. ⁶ Tojo wa'ari curare masā upūtu wērīsī'rīmiwā. Na wērīsī'rīmicā, basi-otiūwū.

⁷ Mū'mūrīwi'ia cabayua a'mewējēse dūporo apoyu'cārā weronojō bajuwā. Na dūpopapū uru me'rā wee'que be'tori weronojō bajusere pesawā. Na diapoa masū diapoa weronojō bajuwū. ⁸ Na poarire numia weronojō poanū'motiwā. Na upicari yai upicari weronojō bajuwū. ⁹ Na upūre cā'mota'arā, cōmesu'ti weronojō bajusere cūowā. Na wūcā, upūtu busūwū. Masā a'mewējērā wa'arātirā, cabayua wejesepawū wa'aro weronojō busūwū. ¹⁰ Na sipapū toase cūose me'rā ni'cāmocuse mujīpūrī masārē toawā. ¹¹ Mū'mūrīwi'ia wiogu nibajudutidijari pejo wiogu nimi. Cūta ti pere sawipāawī. Cū wāme hebreo ye me'rā Abadón wāmetimi. Griego ye me'rā Apolión wāmetiwī. Dojorērī masū nimi, nisī'rīrō wee'e.

¹² Nimū'tāse ña'ase pe'ti'i. Pūaro dū'sa'a.

¹³ Ni'cāmocūrā be'rocjū putiwī. Cū puticā, ni'cū ucūcā tu'owū. Ō'acū nirōpū Ō'acūrē u'mūtise űjūamorō

ñubuepeowɥaro uru me'rã wee'caro niwã. To bu'ipɥ ba'paritise capesa'ri niwã. Te wa'teropɥ Õ'acũ ucũcã tɥ'owɥ. ¹⁴ Cũ coroneta putigure a'tiro niwĩ:

—Ba'paritirã Õ'acũrẽ wereco'terã dɥ'tenɥ'cõ'cãrãrẽ pãaña. Na pajiri maajo Éufrates wãmetiri maa pɥ'to nima, niwĩ.

¹⁵ Cũ tojo níca be'ro ã'rã pãano'wã. Na ba'paritirã Õ'acũrẽ wereco'terã nipe'tirã a'ti turicjãrãrẽ decobocurepɥ wẽjẽrã wa'awã. Narẽta Õ'acũ a'tiro weecɥ niwĩ. “Ti hora, ti nɥmɥ, ti mujĩpũ, ti cã'ma nicã, mɥsã bu'iri da'rerãsa'a”, ni besecũúccɥ niwĩ. Queoro cũ ní'caronojõ wa'awɥ. ¹⁶ Na me'rã pãjãrã surara cabayua me'rã niwã. Narẽ pãjãrã waro doscientos millones nima nisere tɥ'owɥ.

¹⁷ Cabayua, tojo nicã na bu'i pesarã a'tiro bajuwã. Na bu'i pesarã na cutirore cã'mota'asere sõ'arõ, ya'saro, ewɥro cɥowã. Cabayua na dɥpopare yaijo weronojõ dɥpopatiwã. Na ɥseropɥ pecame'e ẽjãwɥjawɥ. O'me wijawɥ. Tojo nicã azufre wãmetise ope weronojõ sipise ẽjãwɥjawɥ. ¹⁸ Te i'tiaro pecame'e, o'me, azufre me'rã masãrẽ decobocure wẽjẽwã. ¹⁹ Cabayua na ɥseri me'rã, na ye pĩcõrĩ me'rã masãrẽ wẽjẽwã. Na ye pĩcõrĩ yapari ãña dɥpoa weronojõ bajuwɥ. Te me'rã masãrẽ dutida'rewã.

²⁰ ãpẽrã masã pecame'e, o'me, azufre me'rã wẽritirã pe'e na ña'arõ weesere ne du'utiwã. Na wãtãrẽ ẽjõpeosere du'utiwã. Na ẽjõpeose yee'que uru me'rã wee'que, plata me'rã wee'que, bronce me'rã wee'que, ẽtãperi me'rã wee'que, yucɥpagɥ me'rã wee'quere ñubuepeodu'utiwã. Te queose na ẽjõpeose yee'que peje ne i'tati, ne tɥ'oti, ne sijawe'e. Tojo nimicã, ne ñubuepeodu'utiwã. ²¹ Tojo nicã masãrẽ wẽjẽcõ'asere, na ãpẽrãrẽ dojorẽsere du'utiwã. Apeyere, na no'o ɥaro a'metãrãbajaque'atisere, ãpẽrã yere yajasere ne du'utiwã.

10

Õ'acũrẽ wereco'tegu papera turillacã me'rã nu'cũse ni'i

¹ Be'ro apĩ Õ'acũrẽ wereco'tegu tutuagu u'musepu ní'care dijaticã i'awũ. Cũ o'mecurua decopu dijatiwĩ. Cũ dupoa bu'i bu'eda niwũ. Cũ ya diapoa mujĩpũ umucocjũ weronojõ asistewu. Cũ ñecãrĩ ñjũsébotari weronojõ bajuwu. ² Cũ omocãpu papera pááca turillacãrẽ cuowĩ. Cũ diacjũca du'pocãrẽ pajiri maajopu u'tacũunu'cũwĩ. Cũpe pe'ere di'tapu u'tacũunu'cũwĩ. ³ Cũ topu nu'cũgũ yaijo weronojõ pũrõ caricũwĩ. Cũ caricũcã, siete bu'poa ucũwã. ⁴ Na ucũca be'ro na ucũsere ojanu'cãmiwũ. Tojo weeri cura ni'cũ u'musepu nigũ yu'ure niwĩ:

—Na bu'poa ucũsere ãpẽrãrẽ wereticã'ña. Ojaticã'ña tere, niwĩ.

⁵ Be'ro yu'u dia pajiri maapu, di'tapu nu'cũcã i'a'cu cũ ya diacjũcamocãrẽ sïomorõwĩ. ⁶ Cũ a'tiro niwĩ:

—Õ'acũ catinu'cũgũ nimi. U'muse, di'ta, pacase maarĩ nipe'tirã tepu nirãrẽ wee'cu nimi. Õ'acũ wãme me'rã nigũti. Marĩ yucue'que pe'tia wa'a'a. Yucuenemosome. ⁷ Õ'acũrẽ wereco'tegu nituogu putinu'cãrĩ curare a'tiro wa'arosa'a. Õ'acũ “Tojo weeguti” ní'que masĩno'ña marĩ'que wa'abaque'orosa'a. Cũ, cũ ye queti weremu'tãrĩ masãrẽ “A'tiro weeguti” ní'que queoro wa'arosa'a, niwĩ.

⁸ Cũ tojo níca be'ro u'musecũ yu'ure “Ojaticã'ña” ní'cu a'tiro niwĩ:

—Sĩ'i, maajopu, di'tapu u'tacũunu'cũgũ tiropu wa'aya. Cũ ya turi pãaca turillacãrẽ miiña, niwĩ.

⁹ Cũ tojo nicã tu'ogu, yu'u cũ tiropu wa'awũ.

—Mu'u ya turire o'oya, niwũ. Yu'u sãrĩcã tu'ogu, a'tiro niwĩ:

—Miiña. Ti pũrĩrẽ ba'aya. Mu'u ba'acã, mumia mumi weronojõ i'pitirosa'a. Mu'u paagapu pe'ere sũ'ese dojorosa'a, niwĩ.

¹⁰ Cã tojo nicã tu'ogu, yu'u ti turiaçãrẽ miiwũ. Mii, ba'awu. Yu'u ba'acã, mumi weronojõ i'pitiwu. Paagaru pe'ere sũ'e nicãti. ¹¹ Be'ro Ô'acũrẽ wereco'terã yu'ure niwã:

—Ô'acũ cã ucũsere wereapogu wa'aya tja. Cã peje macãrĩcãrãrẽ, peje di'tacãrãrẽ, mejẽcãrĩ ucũrãrẽ na ye cjasere weremi. Tere weregu wa'aya. Tojo nicã wiorã quẽ'rãrẽ “Ô'acũ tojo niami”, ni wereya, niwã.

11

Puarã Ô'acũ ye cjasere wereri masã wee'que ni'i

¹ Be'ro yu'ure a'tiro weewã. Ārũgũ wi'i wéerã queocju weronojõ bajucjare o'owã. Ô'acũ yu'ure a'tiro niwĩ:

—Ô'acũ wi'ire queogu wa'aya. Na u'mutise ãjũamorõ ñubuepeowuaro quẽ'rãrẽ queoya. Topu ñubuerã quẽ'rãrẽ ba'paqueoya. ² Ô'acũ wi'i sumutoma queoticã'ña. Te aperocãrãrẽ o'o'que di'ta ni'i. Na cuarenta y dos mujĩpũrĩ Ô'acũ ya macã Jerusalé di'tare dojorẽnu'cũrãsama, niwĩ.

³ Be'ro Ô'acũ ninemowĩ tja:

—Puarã yãrã, yé cjasere wererãrẽ o'óguti. Na peje unucori, mil doscientos sesenta ununĩ yé cjasere ucũrãsama. Na bujawetisere i'orã na weewaronojõpma su'ti wãquĩsenojõrẽ sãña, ucũrãsama, niwĩ.

⁴ Ārã puarã yucgu olivo wãmetisepagu weronojõ nima. Te puagu olivopagu Ô'acũrẽ da'raco'terã nima, nirõ wee'e. Náta tja puaga s'i'osepa weronojõ nima. A'ti nucũcãcãjũ wioгу Ô'acũ i'orõpũ s'i'onu'cũma. ⁵ Āpẽrã narẽ mejẽcã wees'i'ricã, na useropu pecame'e ãjũwijasama. Narẽ i'atu'tirãrẽ ãjũacõ'ape'ocã'sama. Tojo weerã nipe'tirã narẽ mejẽcã wees'i'rĩrãnojõ wẽrĩsama. ⁶ Na Ô'acũ ye cjase wereri curare acoro pejaticã weemasĩsama. Tojo nicã acore dí weronojõ dojocã weemasĩsama. Apeyere, masãrẽ no'o nisenojõ ña'arõ wa'acã weemasĩsama. No'o

na weesĩ'rĩrõ weemasĩsama. ⁷ Na, narẽ wereduti'quere weretu'ajaca be'ro ĩ'abajudutidijari pecjũ ña'agũ narẽ a'mewẽjẽgũsami. Narẽ wapata'a, wẽjẽcõ'agũsami. ⁸ Na pũarã ye upũre masã na sjaropũ pajiri macãjopũ cũurãsama. Ti macãjo Jesucristore na wẽjẽca macã ni'i. Ti macãcjãrã ña'arã nitjĩarã, Sodomacjãrã, Egiptocjãrã weronojõ nima. ⁹ I'tia nũmũ ape nũmũ deco nipe'tise macãrĩcjãrã, nipe'tise cururicjãrã na ye upũre ĩ'arãsama. Tojo nicã nipe'tirã mejẽcãrĩ dia'cũ ucũrã, nipe'tise di'tacjãrã na ye upũre ĩ'arãsama. Tere yaadutisome. ¹⁰ Na Õ'acũ yere wererã pi'ecũoro masãrẽ tu'oña'cã weecãrã niwã. Tojo weerã a'ti nucũcãpũ nirã na wẽrĩ'quere ĩ'arã, e'catirãsama. Na upũtu e'catirã, a'merĩ apeyenojõ o'orãsama. ¹¹ I'tia nũmũ ape nũmũ deco be'ro Õ'acũ narẽ masõwĩ tja. Na wã'cãnu'cãcã ĩ'arã, masã upũtu ucũawã. ¹² Ni'cũ u'mũsepu nigũ narẽ tutuaro me'rã a'tiro niwĩ:

—Mũjãtia.

Cũ tojo nicã tu'orã, na o'mecurua me'rã mũjãawã. Na mũjãacã, narẽ ĩ'atu'ti'cãrã ĩ'awã. ¹³ Na mũjãarĩ cura di'ta pũrõ narãsãwũ. Ti macãpũre peje wi'seri bũrũdijawũ. Pãjãrã siete miltiri masã wẽrĩwã. Æpẽrã du'sa'cãrã upũtu uirã, “Õ'acũ u'mũsepu nigũ tutuayũ'rũnu'cãmi”, niwã.

¹⁴ Pũati ña'arõ wa'atoja'a. Maata apero wa'abaque'lorosa'a tja.

Õ'acũrẽ wereco'tegu cũ putitũo'que ni'i

¹⁵ Õ'acũrẽ wereco'tegu nitũogu putiwĩ. U'mũsepu nirã tutuaro me'rã na ucũcã tu'owũ. A'tiro niwã: Ni'cãrõacãrẽ Õ'acũ marĩ wiogu nipe'tirã a'ti nucũcãcjãrã wiogu sãjãmi.

Cũ bese'cũ Cristo tojota sãjãmi.

Cũ dutinu'cũgũsami, niwã.

¹⁶ Tojo wa'asere ĩ'arã, sō'onícãrã veinticuatro wiorã bucurã a'tiro weewã. Na wiorã dujise cūmurĩ Ō'acũ pōtēorōpũ dujirã cũ tiro ejaque'awã. Cãrẽ ñubuepeorã, na dũpopare paamu'rĩque'awã. ¹⁷ A'tiro niwã:

Ō'acũ, ũsã wiogu tutuayũ'rũnu'cãgũ, mũ'urẽ e'catise o'o'o.

Mũ'u ne warocjũ, be'rocjũ, a'tiro nicã quẽ'rãrẽ ninu'cũgũ ni'i.

Mũ'u tutuase me'rã ni'cãrōacã wiogu sãjãnu'cã'a.

Nipe'tirãrẽ dutinũ'cã'a.

Tojo weerã mũ'urẽ e'catise o'o'o.

¹⁸ Nipe'tirã a'ti nucũcãcãrã mũ'urẽ uatirã uamiwã.

Mũ'u narẽ bu'iri da'reri nũmũ eja'a.

Tojo nicã wẽrĩ'cãrã quẽ'rãrẽ bu'iri da'reritero ni'i.

Ni'cãrōacãrẽ nipe'tirã mũ'u yarãrẽ wapayegusa'a.

Mũ'u ye cjasere wereturari masãrẽ wapayegusa'a.

Wiopesase me'rã mũ'urẽ ĩjōpeorã wiorãrẽ, mejō nirãrẽ wapayegusa'a.

A'ti nucũcãcãrãrẽ dojorãrẽ quẽ'rãrẽ cō'arĩ nũmũ ni'i, niwã.

¹⁹ Na tojo nĩca be'ro Ō'acũ wi'i u'musepu nirĩ wi'i sope pãrĩwũ. Ti wi'i po'peapũre ni'cã acaro niwũ. Ti acaro Ō'acũ "A'tiro weeguti masã me'rã" ni, cũ ojãca pjĩrẽ cũori acaro niwũ. Tojo wa'ãca be'ro bũpo ya'bacã ĩ'awũ. Bũpo paasere, tojo nicã mejẽcã bususere tu'owũ. Di'ta pũrō narãšãwũ. Yũsũase aco peri bu'a'que peri paca bũrũwũ.

12

Numio ye queti, tojo nicã pĩrō weronojō bajugu ye queti ni'i

¹ Be'ro u'muarōpũ mejẽcã bajuse paca bajuacã ĩ'awũ. Ni'cō numiorẽ ĩ'awũ. Co mujĩpũ u'mucocjũpũ omabi'a'-caro weronojō asistewō. Mujĩpũ ñamicjũ bu'ipũ nu'cũwō. Co dũpopũre ni'cã be'to pesawō. Ti be'to doce ñocōa

сѡѡѡ. ² Co nij̄paco niwō. Co wuat̄ji d̄uporoacā p̄ūrino'gō
 ұрұтұ caricūwō. ³ Be'ro ʉ'm̄uarōp̄u mejēcā bajuse ī'awū
 tja. Ni'cū p̄īrō weronojō bajuḡu sō'agūjore ī'awū. Cū
 siete d̄upopa сѡѡī. Diez capesa'ritiḡu niwī. D̄upopan̄cū
 pesase be'tori pesawī. ⁴ Cū p̄īcōrō me'rā decobocure
 ʉ'm̄usep̄u nirá ñocōarē paastedijowī. Cū numio pō'rāticā,
 maata ba'aḡuti nígū, co tiro nu'cūwī. ⁵ Co ni'cū wī'magū
 w̄hawō. Cūta nipe'tirocjārā wioḡu niac̄u niwī. Tutuaro
 me'rā masārē narē dutiac̄u niwī. Cū bajuáca be'ro maata
 Ō'acū tiro cū wioḡu dujiri cūmurōp̄u miano'wī. ⁶ Numio
 pe'e masā mar̄īrōp̄u Ō'acū apo'carop̄u du'tiwō. Top̄u core
 peje mil doscientos sesenta n̄m̄urī ba'ase ecawā.

⁷ Be'ro ʉ'm̄uarōp̄u a'mewējēse wa'aw̄u. Ō'acūrē were-
 co'teḡu Migue wāmetiḡu āpērā cū yarā Ō'acūrē were-
 co'terā me'rā p̄īrōjo me'rā a'mewējēwī. P̄īrō quē'rā cū
 yarā me'rā a'mewējēwī. ⁸ P̄īrō wapata'amasītiwī. Na
 ʉ'm̄usep̄ure no'o niró bocatiwā. ⁹ Ō'acū p̄īrōrē cō'acā'wī.
 Cūta ne waroc̄jū p̄īrō nino'gū nimi. Cū wātī nimi.
 Nipe'tirārē a'ti nucūcācjārārē mejēcā ējōpeocā weegū
 nimi. Ō'acū cūrē, cū yarā me'rā nucūcāp̄u cō'adijowī.

¹⁰ Tojo wa'áca be'ro ni'cū ʉ'm̄usep̄u nigū tutuaro me'rā
 ucūdijocā t̄u'ow̄u. A'tiro niwī:

Mar̄īrē yu'r̄uose nitoja'a.

Ō'acū tutuasere, cū marī wioḡu nise nitoja'a.

Cū bese'c̄u Jesucristo tutuase me'rā cū wioḡu nise quē'rā
 nitoja'a.

Ō'acū wātīrē ʉ'm̄usep̄u ní'cure a'ti nucūcāp̄u cō'adijowī.

Wātī ʉm̄acorin̄cū, ñamir̄īn̄cū a'tiro weewī.

Ō'acūp̄ure weresāgū, marī acawererā Ō'acū yarārē
 “Ña'arō tojo weema”, ninu'cūwī.

¹¹ Ō'acū yarā marī acawererā wātīrē docaque'acā weewā.

Na Õ'acũ macũ oveja wĩ'magũ weronojõ bajugu wẽrise
me'rã, cũ ye dí o'maburose me'rã tojo weewã.

Na catiri umũcore ma'itirã, Õ'acũ ye quetire werese me'rã
cũrẽ tojo weewã.

Ãpẽrã narẽ wẽjẽsĩ'rĩcã, na weredu'utiwã.

Wẽrsere uitiwã.

¹² Wãtĩrẽ cõ'ase ye bu'iri Õ'acũrẽ wereco'terã, nipe'tirã
u'musepu nirã, e'catiya.

Nucũcãpu, dia pajiri maacjãrãma ña'abutia'a.

Wãtĩ musã tiropu uadijami.

Cã'rõacã yu'ure du'sa'a bu'iri da'reatjo nígũ, tojo weemi,
niwĩ.

¹³ Pĩrõjo nucũcãpu cõ'acã ĩ'agũ, wĩ'magũ wua'core
nurũwĩ. ¹⁴ Õ'acũ pe'e core á pacu wuuse pacare o'owĩ.
Te me'rã co pĩrõjore du'tigo, wuuwã'cãwõ. Co masã
marĩrõpu du'tiwõ. Topu Õ'acũ i'tia cã'ma ape cã'ma
deco core ba'ase ecawĩ. ¹⁵ Be'ro pĩrõ diajo dojo, core
miiburuato nígũ cũ uerõpu acore e'ocũuwĩ. Co numiorẽ
o'maburodutigu tojo weewĩ.

¹⁶ Cũ tojo weecã, di'ta core weetamuwũ. Pĩrõ cũ
e'ocũuse diajo dojosere si'bisãjãcã weewu. ¹⁷ Tojo wa'acã
ĩ'agũ, pĩrõ numio me'rã uayu'ruawĩ. Be'ro co pãrãmerã
nituriarã me'rã a'mewẽjẽgũ wa'awĩ. Na Õ'acũ duti'-
quere weerã Jesucristo ye bu'esere ãjõpeonu'cũrã nima.

¹⁸ Pĩrõjo pajiri maa sumutorpu ejanu'cãwĩ.

13

Puarã mejẽcã bajurã ye queti ni'i

¹ Dia pajiri maa sumutorpu ni'cũ mejẽcã bajugu wã'cã-
pa'awĩ tja. Cũ quẽ'rã siete dũpopa cuowĩ. Apeyere diez
capesa'ritiwĩ. Cũ capesa'rinucũ pesase be'torire cuowĩ.
Cũ dũpopapure Õ'acũ yabise wãmerẽ ojaõ'ono'wũ. ² Cũ
yai weronojõ do'rowĩ. Cũ buco weronojõ du'pócãtigu

niwī. Cū pajigu yai weronojō ɰserotiwī. Pīrō cūrē cū tutu-
asere o'owī. Cūrē ña'arā wiogɰ dujiri cūmurōpɰ dɰpowī.
“Masā mɰ'ɰ dutisere yɰ'tiato”, niwī. ³ Ni'cā dɰpoapɰre
ña'arī cāmirōjo wā'ñarō weronojō bajuwɰ. Yatica cāmirō
weronojō niwū. Ti cāmirōrē ī'arā, a'ti nucūcācjārā wērī
masā'cure weronojō cūrē ī'awā. ɰpɰtɰ ī'amarīa, cūrē
sirutuwā. ⁴ Masā pīrō quē'rārē ñubuepeowā. Cū mejēcā
bajugɰre masārē dutimasīsere o'ose bu'iri tojo weewā.
Mejēcā bajugɰre ñubuepeorā, a'tiro niwā:

—Ne ā'rī weronojō tutuayɰ'ruɰ marīmi. Ne ni'cū cū
me'rā a'mewējēmasītisami, ni ējōpeowā.

⁵ Pīrōjo mejēcā bajugɰre a'tiro ucūcā weewī: “Nipe'tirā
yɰ'ruoro ni'li yɰ'ɰ”, ni ucūcā weewī. Tojo nicā Ō'acū
yabisere ucūwī. Pīrō cūrē “Cuarenta y dos mujīpūrī
masārē dutigɰ wa'aya”, niwī. ⁶ Cū duti'caronojōta weewī.
Ō'acūrē ña'arō ucū, cū wāmerē, cū niró ɰ'mɰsepɰre
ña'arō ucūwī. Tojo nicā ɰ'mɰsepɰ nirá quē'rārē ña'arō
ucūwī. ⁷ Apeye quē'rārē pīrō Ō'acū yarā nucūcāpɰ nirá
me'rā cūrē a'mewējēdutigɰ o'ówī. Narē a'mewējē wap-
ata'atojagɰpɰ du'uwī. Cūrē nipe'tise cururicjārārē, nipe'-
tise di'tacjārārē, nipe'tise macārcjārārē, mejēcā ucūrārē
dutimasīsere o'owī. ⁸ Nipe'tirā a'ti nucūcācjārā mejēcā
bajugɰre ñubuepeowā. Na, na wāmerē Ō'acū macū
oveja wī'magū weronojō bajugɰ wējēno'cɰ ya pūrīpɰre
ojaō'ono'ña marīcārā niwā. Ti pūrī a'ti di'ta weenɰ'cārī
cura catise cɰorārē ojaō'ono'ca pūrī nicaro niwū.

⁹ O'meperi cɰorā a'tere tɰ'oya. ¹⁰ “Bu'iri da'reri wī'ipɰ
sōrōno'rāsama” nino'cārā sājáárāsama. “Di'pjījo me'rā
wējēno'rāsama” nino'cārā ti pjī me'rāta wējēno'rāsama.
Tojo wa'ari curare Ō'acū yarā wācūtutuaya. Ō'acūrē
ējōpeoya.

¹¹ Be'ro apī mejēcā bajugɰre ī'awū tja. Cū di'ta po'peapɰ

ni'cu mujãtiwĩ. Cũ oveja weronojõ pũaro capesa'ritiwĩ. Cũ ucũse pũrĩcã pĩrõjo weronojõ busuwu. ¹² Cũ mejẽcã bajugu yai weronojõ bajugu dutisere cuowĩ. Cũ yai weronojõ bajugu cãmĩrõjo yatino'masã'cure a'tiro weebosawĩ. Nipe'tirã a'ti nucũcãcjãrãrẽ cũrẽ ñubuepeocã weewĩ. ¹³ Be'ro cũ basu pe'e mejẽcã bajuse paca weewĩ. Masã ĩ'orõpũ pecame'e u'muarõpũ ní'quere di'tapũ dijatĩcã weewĩ. ¹⁴ Cũrẽ tutuase o'o'que me'rã yai weronojõ bajugũre mejẽcã bajuse paca weewĩ. Masãrẽ yai weronojõ bajugũre ejõpeodutigu tojo weewĩ. Narẽ yai weronojõ bajugu queosere yeedutiwĩ. Cũ yai weronojõ bajugũta di'pji me'rã cãmida'reno'cu nimigũ, catiwĩ. ¹⁵ Oveja capesa'ri weronojõ cuogu a'tiro weemasĩsere cuowĩ. Yai weronojõ bajugu queose yee'quere caticã weemasĩsere cuowĩ. Te me'rã cũ queose yee'quere ucũdutiwĩ. Tojo nicã te yee'que queosere ñubuepeotirãrẽ wẽjẽdutigu tojo weewĩ. ¹⁶ Apeyema nipe'tirãrẽ a'tiro weedutiwĩ. Na diapoapũre o na ya diacjũcamocãpũre apeyenojõ ojaõ'odutiwĩ. Mejõ nirãrẽ, wiorãrẽ, peje cuorãrẽ, pajasecuorãrẽ, apẽrãrẽ da'raco'terãrẽ, da'raco'tetirãrẽ tojo weedutiwĩ. ¹⁷ Tojo ojaõ'ono'ña marĩrãma ne duudutiti, ne duadutitino'wã. Tojo nicã cũ wãmerẽ ojaõ'ono'ña marĩrã o cũ wãme weronojõ bajusere moorã quẽ'rã mejãrõta ne duudutiti, ne duadutitino'wã. ¹⁸ A'tere tu'omasĩse cuorũa'a. No'o tu'omasĩgũnojo yai weronojõ bajugu wãmerẽ masĩta basio'o. Cũ cuori wãme masã wãme ni'i. Cũ wãme seiscientos sesenta y seis ni'i.

14

Ciento cuarenta y cuatro mil masã Õ'acũrẽ basapeo'que ni'i

¹ Be'ro yu'u Õ'acũ macũ oveja wĩ'magũ weronojõ bajugũre ãrũgũ Siõn wãmeticjũpũ nu'cũcã ĩ'awũ.

Cũ me'ra pãjãrã ciento cuarenta y cuatro mil masã niwã. Na Õ'acũ macũ oveja wĩ'magũ weronojõ bajugũ wãmerẽ, cũ pacũ wãmerẽ na diaoapu ojaõ'ono'cãrã niwã. ² Be'ro u'musepu uputu busudijaticã tu'owu. Peje maarĩ pu'eeja o'maburose weronojõ busudijatiwu. Bupo pũrõ paaro weronojõ busuwu. Pãjãrã buapũtẽsere buapũtẽrõ weronojõ busuwu. ³ Na ciento cuarenta y cuatro mil masã wiogu dujiri cũmurõ pu'topu niwã. Na sõ'onícãrã ba'paritirã catise cuorã weronojõ bajurã ì'orõpu, tojo nicã wiorã bucũrã ì'orõpu basawã. Apeye ma'ma basasere basapeowã. Na dia'cũ tere basamasĩwã. Æpẽrã na basasere ne basamasitiwã. Na a'ti nucũcãcjãrã wa'teropu nirã Õ'acũ yu'ruono'cãrã niwã. ⁴ Na ne ni'cãti numia me'ra ña'arõ weeticãrã niwã. Na Õ'acũ macũ oveja wĩ'magũ weronojõ bajugũre no'o cũ wa'aro sirutuwã. Na a'ti nucũcãcjãrã wa'teropũre yu'ruono'cãrã niwã. Na Õ'acũrẽ, Õ'acũ macũ oveja wĩ'magũ weronojõ bajugũre ñubuepeo o'omu'tã'cãrã nicãrã niwã. ⁵ Na wa'terore nisoogu marĩwĩ. Õ'acũ ì'orõpũre bu'iri marĩrã niwã.

I'tiarã Õ'acũrẽ wereco'terã na were'que ni'i

⁶ Be'ro apĩ Õ'acũrẽ wereco'tegu u'muarõpu wũcã ì'awũ. Cũ nipe'tirã a'ti nucũcãcjãrãrẽ pe'titise queti, Õ'acũ masãrẽ yu'ruomi nise quetire weregu niwĩ. Nipe'tise di'tacjãrãrẽ, nipe'tise cururicjãrãrẽ weregu niwĩ. Tojo nicã mejẽcã ucũrãrẽ, nipe'tise macãrĩcjãrãrẽ te quetire weregu niwĩ. ⁷ Cũ tutuaro me'ra a'tiro niwĩ:

—Õ'acũrẽ wiopesase me'ra ãjõpeoya. “Cũ añubutiagu nimi”, niña. Cũ bu'iri da'reritero ejatoja'a. Cũ u'mũsere, a'ti di'tare weecu niwĩ. Dia pajiri maa, nipe'tise no'o aco nise maarĩacãnojõrẽ weecu niwĩ. Cũrẽ ñubuepeoya, niwĩ.

⁸ Cũ be'ro apĩ Õ'acũrẽ wereco'tegu a'tiwĩ. A'tiro niwĩ:

—Babilonia wāmetiri macā pe'tiwā'cārō wee'e. Pe'tiatioja'a. Na ña'arō ɯaripejaɯ'runɯ'cārā, que'a maatirā weronojō nipe'tise di'tacjārārē dojocā weewā. Narē ī'acūu, āpērā quē'rā na weronojō ña'arō weewā, niwī.

⁹⁻¹⁰ Puarā Ō'acūrē wereco'terā be'ro apī bajuawī. Tutuaro me'rā a'tiro niwī:

—Yai weronojō bajugure, cū queose yee'quere ñubuepeogunojōrē Ō'acū ɯputu bu'iri da'regusami. Tojo nicā cū ya diapoarɯ o cū ya omocāpɯ yai weronojō bajugu wāmerē ojañacūuno'cūnojōrē mejārōta bu'iri da'regusami. Ō'acū cū me'rā pūrō uagu, tojo weegusami. Tutuaro me'rā duoro marīrō bu'iri da'regusami. Pecame'epɯ ope weronojō bajuse sipise me'rā ɯputu pi'eticā weegusami. Ō'acūrē wereco'terā ī'orōpɯ, tojo nicā Ō'acū macū oveja wī'magū weronojō bajugu ī'orōpɯ tojo weegusami. ¹¹ Narē ɯjūacō'ase o'me tojo o'mepu'sunu'cūrōsa'a. Ne pe'tisome. Yai weronojō bajugure, cū queose yee'quere ñubuepeorānojō o cū wāmerē ojañacūuno'rānojō pi'etinu'cūrāsama. ɯmucore, ñamipure ne soosome, niwī.

¹² Tojo weerā Ō'acū yarā, cū dutisere wéérā, ña'arō wa'asere wācūtutuaya. Jesucristore ējōpeonu'cūrā, tojota weeya.

¹³ Be'ro ni'cū ɯ'musepɯ nigú ucūcā tu'owɯ. ɯɯ'ure niwī:

—A'tiro ojaya: “Ni'cācā me'rā marī wiogure ējōpeorā wērīrā e'catirāsama.”

Espíritu Santu quē'rā “Tojota ni'i”, niwī. “Na catirā Ō'acū yere wererā, pi'etiwā. Na wérīca be'ro Ō'acū na añurō wee'quere wapayegusami. Tojo weerā na a'ti nucūcāpɯ pi'etisere du'u, añurō soorāsama”, niwī Espíritu Santu.

A'ti di'ta cjase otese cjase ni'i

¹⁴ Be'ro y'u'u o'me butiri curuare i'lawũ. Ti curua bu'i ni'cã masã weronojõ uputigu dujiwĩ. Cã dũpoaru ni'cã be'to uru me'rã wéeca be'tore pesawĩ. Di'pjicawero osoyojari pjĩjore cõowĩ. ¹⁵ Apĩ Õ'acũrẽ wereco'tegu Õ'acũ wi'ipũ ní'cũ wijaatiwĩ. Cã o'mecuruaru dujigare tutuaro me'rã caricũwĩ:

—Mu'u ya pjĩ me'rã otesere tãrãmiina. A'ti di'ta cjase otese dũca miirĩteronojõ nitoja'a. Te bopoasepũ ni'i, niwĩ.

¹⁶ Cã tojo nicã tũ'ogu, o'mecuruaru dujigu cã ya pjĩ me'rã a'ti turi cjase otesere tãrãmiwĩ. Te dũcare miwĩ.

¹⁷ Be'ro apĩ Õ'acũrẽ wereco'tegu u'musepũ nirĩ wi'i Õ'acũ wi'ipũ ní'cũ wijaatiwĩ. Cã quẽ'rã di'pjicawero osoyojari pjĩjore cõowĩ. ¹⁸ Be'ro apĩ Õ'acũrẽ wa'icũrã ñjũamorõ ñubuepeowũaro pũ'tocjũ wijaatiwĩ. Cã pecame'erẽ dutimasĩsere cõowĩ. Ti me'e wiogu niwĩ. Cã apĩ di'pjĩ osoyojari pjĩrẽ cõogure tutuaro me'rã niwĩ:

—Mu'u ya pjĩ osoyojari pjĩ me'rã a'ti turi cjase u'se tõ'orĩrẽ dũtemiina. Te ñiatoja'a.

¹⁹ Cã tojo nicã tũ'ogu, cã ya pjĩ me'rã a'ti turi cjase u'sere dũtewĩ. Tere mii, pajiri tucũjopũ u'seco na bipatjopopũ cũuwĩ. Te bipesãase “Õ'acũ ña'arãrẽ uputu bu'iri da'rese ni'i”, nisĩ'rĩrõ wee'e. ²⁰ Te u'sere macã sumutopũ bipewã. Na biperi curare dí pajiro na u'se biperi wi'ipũre wijawũ. Te dí ni'cã maa pajiri maajo wa'awũ. Cabayua wãmuta decopũ dí pacare mirĩtõowã. Trescientos kilómetros yoari maa niwũ.

15

Õ'acũrẽ wereco'terã bu'iri da'retũoatje ni'i

¹ Be'ro mejẽcã bajuse i'amarĩase pacare u'musepũ i'lawũ. Õ'acũrẽ wereco'terã sietere i'lawũ. Nãnũcũta tja a'ti nucũcãcjãrãrẽ bu'iri da'retũoatjere cõowã. Te bu'iri da'retũose me'rã Õ'acũ uase pe'tirosa'a.

² Apeye quẽ'rãrẽ dia pajiri maarẽ i'awũ. Ti maa acostiri maa pecame'e me'rã morẽca maa weronojõ bajuwũ. Ti maa sumutopũre pãjãrã masã nu'cũwã. Na yai weronojõ bajugũre, tojo nicã cũ queose yee'quere ñubuepeoti'cãrã niwã. Tojo nicã cũ wãmerẽ ojaõ'ono'ña marĩ'cãrã niwã. Na Õ'acũ o'o'que buapũtẽsere cõowã. ³ Na Õ'acũrẽ da'ra-co'tegũ Moisé ye basasere basapeowã. Õ'acũ macũ oveja wĩ'magũ weronojõ bajugũ ye basase quẽ'rãrẽ basapeowã. A'tiro niwã:

Õ'acũ ãsã wiogu, mũ'u tutuayũ'rũgũ ni'i.

Nipe'tise mũ'u wee'que añubutiase paca ni'i.

Tere i'arã, ãsã i'amarĩa wa'a'a.

Mũ'u nipe'tise macãrĩcjãrã wiogu ni'i.

Mũ'u weesetise queoro ni'i.

Mũ'urẽ ne nisoose marĩ'i.

⁴ ¿Noanojõ mũ'urẽ uitibosari?

¿Noa mũ'urẽ ñubuepeotibosari?

Mũ'u ni'cũta ña'ase moogũ ni'i.

Nipe'tise macãrĩcjãrã mũ'urẽ ñubuepeorãsama.

Mũ'u queoro wee'quere i'arã, na tojo weerãsama, ni basawã.

⁵ Be'ro Õ'acũ wi'i, u'mũsepũ nirĩ wi'ire sope pãrĩcã i'awũ. Ti wi'i po'pearũ Õ'acũ Nibutiari Tucũrẽ i'awũ. Ti tucũ po'pearũ Õ'acũ dutise ojãca pãrĩrẽ nũrõno'wũ.

⁶ Ti tucũpũ ni'cãrã siete Õ'acũrẽ wereco'terã, bu'iri da'retuoatjere cõorã mii, wijaatiwã. Na butise ã'irĩ marĩse su'ti upũtu asistesere sãñawã. Na cutiropũre nãnu'cũ uru me'rã wee'que darire cõowã. ⁷ Be'ro ni'cũ catise cõorã me'rãcjũ a'tiro weewĩ. Cũ Õ'acũrẽ wereco'terã sietere nãnu'cũ bapari o'owĩ. Te uru me'rã wee'que pari niwũ. Te pari Õ'acũ cũ bu'iri da'reatjere posetiwũ. Õ'acũ catinu'cũgũ a'ti nucũcãcjãrãrẽ upũtu bu'iri da'regũsami.

⁸ Te pari narẽ o'õca be'ro Õ'acũ Nibutiari Tucũpũre a'tiro

wa'awu. Ti tucūp̄re Ō'acū añuyur̄use, cū tutuayur̄use o'mepu'suse'sa wa'awu. Pūrō asistewu. Ne ni'cū ti tucūp̄re sājāata basiotiwu. Be'ro siete Ō'acūrē wereco'terā na bu'iri da'rēca be'ropu sājāata basiowu.

16

Ō'acū bu'iri da'reatje ni'i

¹ Be'ro Ō'acū wi'i u'muse nirī wi'ip̄u nigūrē tutuaro me'rā ucūcā tu'owu. Cū siete Ō'acūrē wereco'terārē a'tiro niwī:

—Musā ye bapa cjase Ō'acū bu'iri da'reatjere nucūcāpu piodijorā wa'aya, niwī.

² Nimu'tāgū wa'a, cū ya pare di'tap̄u piodijowī. Tojo wéeca be'ro masā yai weronjō bajugu wāmerē ojaō'ono'cārārē, cū queosere űubuepeorārē a'tiro wa'awu. Nipe'tirā űa'ase musūrītise cāmitirā dojowā. Pūrō pūrīno'wā.

³ Cū be'ro apī wa'a, cū ya pare dia pajiri maajop̄re pioñowī. Ti maa dí maajo dojowu. Wērī'cu ye dí weronjō bu'a'que niwū. Nipe'tirā ti maajop̄u nirá wērīpe'tia wa'awā.

⁴ Puarā be'rocjū cū ya pa cjasere nipe'tise no'o aco nise maarīacāp̄re pioñowī. Tojo weecā, te quē'rā dí maarī wa'awu. ⁵ Be'ro Ō'acūrē wereco'tegu nipe'tiropu aco wiogu a'tiro niwī:

—Wiogu, mu'u űa'ase moogū ni'i. Mu'u ne warocjū, a'tiro nicā quē'rārē ninu'cū'u. Mu'u narē a'tiro bu'iri da'regu, queoro weegu wee'e. ⁶ Na a'tiro weecārā niwā. Mu'u yarā mu'u ye cjase wererārē wējēcō'acārā niwā. Na ye dí o'maburocā weecārā niwā. Tojo weegu mu'u narē aco dí dojo'quere sī'rīdutigu, queoro weegu wee'e. Narē tojota űa'a, niwī.

⁷ Be'ro ni'cũ Õ'acũrẽ wa'icũrã ãjũamorõ ñubuepeowũaro tiropũ ucũcã tu'owũ. A'tiro niwĩ:

—Tojota ni'i. Õ'acũ ãsã wiogũ, mu'u tutuayũ'rũa'a. Mũ'u nisooro marĩrõ queoro bu'iri da'regũ wee'e, niwĩ.

⁸ Be'ro, i'tiarã be'rocjũ cũ ya pa cjasere mujĩpũ ɱmũcocjũ bu'ipũ piopeowĩ. Tojo wéeca be'ro mujĩpũ ɱpũtu asiwĩ. Te cũ asise me'rã masãrẽ ãjũamasĩwĩ. ⁹ Masã ɱpũtu waro ãjũano'wã. Tojo ãjũano'mirã, ne na ña'arõ wee'quere bujaweti, na wãcũsere dũcayutiwã. Õ'acũrẽ “Añugũ nimi”, ne nitiwã. Cũrẽ añurõ ucũrõnojõ o'orã, cũrẽ ña'arõ ucũwã. Õ'acũ bu'iri da'remicã, tojo weewã.

¹⁰ Be'ro, ba'paritirã be'rocjũ a'tiro weewĩ. Cũ ya bapa cjasere yai weronjõ bajugũ dujiri cũmurõpũre piodi-jowĩ. Nipe'tiro cũ dutise nirõpũ na'itĩ'a wa'awũ. Masã pũrõ pũrĩse tu'oña'rã, ɱpũtu biritu, cũ'rĩdiowã. ¹¹ Tojo pi'etimirã, na ña'arõ weesere ne du'utiwã. Du'uronjõ o'orã, na cãmi ɱpũtu pũrĩno'rã, Õ'acũ u'mũsepe nigrẽ ña'abutiario ucũwã.

¹² Be'ro tja ni'cãmocũrã be'rocjũ cũ ya bapa cjasere pajiri maa Éufrates wãmetiri maajopũre pioñowĩ. Ti maa si'bipe'tia wa'awũ. Apeye di'tacjãrã mujĩpũ mujãtiro pe'e nirãrẽ na wiorã a'tiatji ma'arẽ apoyuro weewũ.

¹³ Be'ro, yu'u sõ'onícãrãrẽ ĩ'awũ. Pĩrõjo weronjõ bajugũre, apĩ yai weronjõ bajugũre, tojo nicã oveja weronjõ capesa'ritigũ nisoose queti weremu'tãrĩ masãrẽ ĩ'awũ. Na i'tiarã ye ɱseripũ wãtĩa wijaawã. Wãtĩa ta'rocũa weronjõ bajurã niwã. ¹⁴ Ā'rã i'tiarã ɱseripũ wijaa'cãrã wãtĩa peje wee'osere weewã. Na a'ti nucũcãcjãrã wiorã nipe'tirãrẽ a'mewẽjẽdutiãrã neowã. Na a'mewẽjẽatji nũmũ Õ'acũ tutuayũ'rũagũ ya nũmũ waro nirõsa'a.

¹⁵ Jesucristo a'tiro nicũ niwĩ:

—Tɯ'omasĩña. Wácũña marĩrõ yajari masũ a'tise weronojõ yɯ'ɯ a'tiguti. Su'ti sãñágũ weronojõ yɯ'ɯ a'tiatjere añurõ wácũyugũnojo e'catigusami. Tojo weegũ su'ti marígũ cūrẽ ĩ'aweecã, bopoyasome.

¹⁶ Na wãtia a'ti nucũcãcjãrã wiorãrẽ hebreo ye me'rã Armagedón wãmetiropɯ neowã.

¹⁷ Be'ro, seis be'rocjũ, cã ya bapa cjasere ɯ'muarõpɯ piodijowĩ. Te be'ro Õ'acũ wi'i ɯ'muse nirĩ wi'i po'pearɯ wioğũ dujiri cũmurõpɯ dujigũ tutuaro me'rã ucũwĩ. A'tiro niwĩ:

—Nipe'tise tu'ajanɯ'cõpe'ono'õ. ¹⁸ Cũ tojo nicã, bɯpo ya'ba, ɯpɯtu paawĩ. Cũ paacã, mejẽcã busumujãwũ. Di'ta ɯpɯtu narãsãwũ. Masã a'ti nucũcãpɯ ninɯ'cãcatero, a'tiro nicãrẽ di'ta tocã'rõ ne narãsãwe'e. ɯpɯtu waro titare narãsãwũ. ¹⁹ Pajiri macã ĩ'tiaropɯ ye'ti, dɯcawatinɯ'cãwũ. A'ti turi cjase nipe'tiro cjase macãrĩpɯ se'tedijawũ. Õ'acũ bul'iri da'reguti nígũ, pajiri macã Babilonia wãmetiri macãcjãrãrẽ wácũcɯ niwĩ. Na me'rã ɯpɯtu uagũ, narẽ bul'iri da'rewĩ. ²⁰ Tojo wa'acã, nipe'tise ɯrũpagɯ, opañoa bajudutidijawũ. ²¹ Tojo nicã masãrẽ yusɯase aco peri bu'a'que peri paca bɯrɯpejawũ. Ni'cãrẽ peri cuarenta kilos nɯcũwũ. Õ'acũ te peri me'rã narẽ ɯpɯtu bul'iri da'recã ĩ'arã, ña'abutiaro cūrẽ ucũwã.

17

ɯmɯa me'rã a'metãrãwapata'ari masõrẽ bul'iri da'rese ni'i

¹ Be'ro a'tiro ĩ'awũ. Ni'cũ sõ'onícãrã siete Õ'acũrẽ wereco'terã me'rãcjũrẽ ĩ'awũ. Cũ sõ'oní'que pari cɯorã me'rãcjũ niwĩ. Yɯ'ɯ tiro a'tiwĩ. A'tiro niwĩ:

—Te'a, ɯmɯa me'rã a'metãrãwapata'ari masõrẽ bul'iri da'resere ĩ'ogũti. Co pacase maarĩ bu'ipɯ dujimo.

² A'ti nucūcācjārã wiorã co me'rã a'metārãbajaque'at-icārã niwã. Co a'ti nucūcācjārãrẽ ɯaripejase me'rã que'a maatirã weronojō wa'acã weeco niwō, niwī.

³ Be'ro Espíritu Santu yu'ure quẽ'ese weronojō ī'owī. Sō'onícũ Ō'acūrẽ wereco'tegũ masã marīrōpũ yu'ure mi-awī. Topũ ni'cōrẽ ī'awũ. Co mejēcã bajugũ sō'agũ bu'ipũ pesawō. Mejēcã bajugũre cũ ya upũ nipe'tiropũre peje ña'ase Ō'acũ cũ yabise wãme wã'ñawũ. Mejēcã bajugũ siete dũpopa cuowī. Apeye quẽ'rãrẽ, diez capesa'ritiwī.

⁴ Co numiō sō'a ñibocurerore, tojo nicã sō'arō warore sãñawō. Co ya su'tiro uru, ɯtãperi wapabujuse periacã me'rã, apeye butise perla wãmetise me'rã ma'masu'ano'wũ. Co ni'cã pa uru me'rã wéeca pa sa'wũre cuowō. Dicuse ña'ase ti papũre mu'muwũ. Co ɯmũa me'rã ña'arō a'metārãbajaque'ati'que niwũ. ⁵ Tojo nicã co diapoapũre mejēcã bajuri wãme ojaō'ono'wũ. A'tiro niwũ: “Babilonia pajiri macãjo, nipe'tirã ña'arã numia ɯmũarẽ a'metārãwapata'ari masã numia paco ni'i. Tojo nicã nipe'tirã ña'ayu'rũnũ'cãse weerã paco ni'i”, ni ojaō'ono'wũ. ⁶ Be'ro a'tiro ī'awũ. Co que'ago weewō. Ō'acũ yarã Jesucristo ye quetire wererã wẽjẽno'cãrã ye dí me'rã tojo wa'awō. Core ī'agũ, “¿De'ro weero tojo wa'amitito?” niwũ. ⁷ Tojo wa'acã, Ō'acūrẽ wereco'tegũ yu'ure niwī:

—¿De'ro weegũ mu'ũ tocã'rō ɯcuati? Sicore ya'yiosere mu'urẽ masicã weeguti. Tojo nicã mejēcã bajugũ bu'ipũ pesawã'cãsere wereguti. Cũ siete dũpopatigũ diez capesa'ritimi. ⁸ A'tiro ni'i. Mejēcã bajugũ mu'ũ ī'a'cũ dũporopũre nimiwī. A'tiro nicã marīmi. Tojo nimigũ, be'ropũ ī'abajudutidijari pepũ ní'cũ mujãatigusami. Cũ pecame'epũ wa'adojase dũporo tojo weegũsami. A'ti turicjārã ña'arã mejēcã bajugũre ī'arã, ɯcuarãsama. Na ne waropũta a'ti dí'ta weenu'cãrĩ cura na wãmerẽ catiri

pūrīpū ojaō'ono'ña marītjārā, tojo wa'arāsama. Cū daporopū nī'cū a'tiro nicārē marīmi. Be'ropū a'tigūsami.

⁹ »No'o tu'omasirānojō a'tere masīta basio'o. Cū siete dūpopa a'tiro nisi'rīrō wee'e. Te panūcūta tja ūrūpagu co dujisepagu ni'i. ¹⁰ Tojo nicā te pāta tja a'tiro nisi'rīrō wee'e. Siete wiorā nima, nirō wee'e. Ni'cāmocūrā wiorā pe'tidijatojacārā niwā. Ni'cārōacārē ni'cū masārē dutigu weemi. Apī a'titimi yujupū. Cū a'tigu, yoaticā nigūsami. ¹¹ Ne waropure sō'agū mejēcā bajugu nī'cū a'tiro nicārē marīmi. Cūta ā'rā siete wiorā be'rocjū wiogu niacjū nigūsami. Cū na me'rācjū nimi. Be'ro pecame'epū wa'adojagusami.

¹² »Mejēcā bajugu capesa'ri mū'ū ī'a'que a'tiro nisi'rīrō wee'e. Diez wiorā nima, nirō wee'e. Na dutinū'cātima yujupū. Yoaticā, ni'cā horata dutirāsama. Mejēcā bajugu sō'agū quē'rā na me'rā dutitamugūsami. ¹³ Ā'rā diez wiorā ni'cārōnojō wācūsetirāsama. Na mejēcā bajugure na dutise cūosere o'orāsama. ¹⁴ Na Ō'acū macū oveja wī'magū weronjō bajugu me'rā a'mewējērāsama. Cū narē docaque'acā weegūsami. Cū nipe'tirā wiorā bul'ipū nimi. Tojo weegu narē tojo weegūsami. Ō'acū macū me'rācjārā Ō'acū bese'cārā nima. Ō'acū ūaro weenu'cūrā nima, niwī.

¹⁵ Be'ro Ō'acūrē wereco'tegu apaturi a'te quē'rārē niwī:

—Mū'ū ī'a'co numio sō'onico ña'agō pacase maarīpū dujiamo. Co duji'que maarī a'tiro nisi'rīrō wee'e. Te maarī paca masā pājārā nima, nisi'rīrō wee'e. Peje macārīcjārā, peje cururīcjārā, mejēcā ucūrā, peje di'tacjārā nima, nirō wee'e. ¹⁶ Mejēcā bajugu sō'agū diez wiorā me'rā ña'agōrē ī'atu'tirāsama. Core cō'arāsama. Core su'ti marīgō tojacā weerāsama. Core ba'arāsama. Be'ro ūjūacō'arāsama. ¹⁷ Ō'acū narē cū ūaronjō weecā weegūsami. Tojo weegu narē ni'cārōnojō wācūcā weegūsami. Na mejēcā bajugure

wiogũ s̄or̄r̄āsama. Téé Õ'acũ “A'tiro wa'arosa'a” nĩ-caronojõta wa'áca be'ropũ wiogũ nituogũsami. ¹⁸ Numio mũ'u ĩ'a'co s̄o'ónica macã pajiri macã Babilonia ni'i. Ti macãpũta nipe'tirã a'ti nucũcãcjãrã wiorãrẽ dutigũ nigũsami, niwĩ.

18

Babilonia macãrẽ bu'iri da're bajuriodijose ni'i

¹ Be'ro, apĩ Õ'acũrẽ wereco'tegũ u'mũsepũ nĩ'cu di-jaticã ĩ'awũ. Cũ peje dutimasĩwĩ. Cũ asistese me'rã a'ti u'mũcopũre añurõ asistequecũuwĩ. ² Tutuaro me'rã caricũwĩ:

—Babilonia pajiri macã pe'tiwã'cãrõ wee'e. Pe'tiatoja'a. Ni'cãrõacãrẽ wãtĩa, ãpẽrã bajutirã ña'arã na nirĩ macã dojo'o. Tojo nicã nipe'tirã mirĩcũa ña'arã yabiorã nirõ dojo'o. ³ Ti macãcjãrã masã ña'arõ uaripejayu'rũnũ'cã'cãrã niwã. Tere nipe'tise di'tacjãrã que'a maatirã weronojõ weesirutuwã. A'ti nucũcãcjãrã wiorã na me'rã a'mesũ'awã. Ti macãcjãrã uaripejayu'rũmajãrã, peje waro apeque no'o nisere du-uma'awã. Tojo weerã a'ti nucũcãcjãrã narẽ duwapata'ari masã niyerubũcũrã tojawã.

⁴ Be'ro apĩ u'mũsepũ nigũ ucũcã tu'owũ. A'tiro niwĩ:

—Mũsã, yarã ni'i. A'ti macãrẽ wijayá. Wijatirã, ti macãcjãrã na ña'arõ weesere bu'ipejatamubosa'a. Bu'iri da'reno'bosa'a. ⁵ A'tiro ni'i. Na ña'arõ wee'que peje waro ni'i. U'mũsepũ tu'ataque'aro weronojõ ni'i. Õ'acũ na ña'arõ wee'quere masĩmi. ⁶ Ti macãcjãrã ãpẽrãrẽ ña'arõ weecãrã niwã. Na ãpẽrãrẽ ña'arõ wee'caronojõta na quẽ'rã mejãrõta ña'arõ weeno'ato. ãpẽrãrẽ pĩ'eticã wee'caronojõta pũati nemorõ pĩ'eticã weeato. Narẽ bu'iri da'reato. ⁷ Ti macãcjãrã a'tiro nicãrã niwã: “ãpẽrã yu'rũoro añuyũ'rũnũ'cã'a”, nicãrã niwã. Tojo

nicã na no'o ɰaro apeyenojõrẽ duuma'arã pajiro niyeru cõ'acã'cãrã niwã. Na tojo wee'cãrãrẽ ɰpɰtɰ pũrĩse pi'etino'cã weeato. Ti macãcjãrã a'tiro wãcũsama. “Ûsã wiogo weronojõ ni'i. Wapewio weronojõ niwe'e. Ne bujawetisome”, ni wãcũsama. ⁸ Tojo nise bu'iri wãcũña marĩrõ ni'cã nɰmɰta ña'ase ti macãrẽ wa'arosa'a. Wẽrĩse, pũrõ pi'etise, ɰjaboase wa'arosa'a. Pecame'e me'rã ɰjũacõ'ano'rõsa'a. Õ'acũ tutuayɰ'rɰnɰ'cãgũ ti macãcjãrãrẽ bu'iri da'regɰsami, niwĩ ɰ'mɰseɰu nigũ.

⁹ A'ti nucũcãcjãrã wiorã ti macãcjãrã me'rã ña'arõ a'mesɰ'a, no'o ɰaro ña'arõ weema'acãrã niwã. A'ti nucũcãcjãrã wiorã ti macã ɰjũ, o'mepu'sunu'cũcã ï'arã, pũrõ utirãsama. ¹⁰ Tojo ɰjũrĩ curare wiorã, marĩ quẽ'rãrẽ bu'iri da'reri nĩrã, yoaropɰ ï'anu'cũrãsama. A'tiro nirãsama:

—Babilonia macãrẽ ña'abutiario wa'aro wee'e. Pajiri macã, tutuari macã nimiwũ. Wãcũña marĩrõ bu'iri da're bajuriodijono'cã'a.

¹¹ A'ti nucũcãcjãrã duawapata'ari masã quẽ'rã ti macãrẽ utirãsama. “¿Noa marĩ yere duurãsariba?” ni wãcũrãsama. Tere wãcũrã, pũrõ dɰjasewã'arãsama. ¹² Na miiti duase a'ticɰse nicaro niwũ. Uru me'rã wee'que, plata me'rã wee'que, ɰtãperi wapabɰjuse peri, butise peri perla wãmetise peri nicaro niwũ. Tojo nicã su'ti añuse butise, su'ti asipa'ase, sõ'a ñibocurese, sõ'ase nicaro niwũ. Apeye quẽ'rã nipe'tise yucɰ ɰ'mɰtise me'rã wee'que, acostise butise marfil wãmetise me'rã wee'quere miiticãrã niwã. Tojo nicã wapabɰjuse yucɰ me'rã wee'que, cõme me'rã wee'que, bronce wãmetise me'rã wee'que, mármol wãmetise me'rã wee'quere miitimɰjãcãrã niwã. ¹³ Apeye na miiti duase canela wãmetise, ɰ'mɰtise, na ɰjũamorõpeosenojõ, mirra wãmetise, ɰ'sedɰcaco vino, ɰ'se piritari ba'ase, harina pá weese, tojo

nicã trigo miitimujãcãrã niwã. Æpẽrãrẽ wa'licurã apeque o'marãrẽ, ovejare, cabayuare, tũrũsepa μ cabayua wejere, masãrẽ da'rawã'ñaco'terãpũreta miitidojacãrã niwã.

¹⁴ Duari masã ti macã ãjũca be'ro a'tiro nirãsama:

—Yucãdaca mäsã uputu ba'atũ'sasenojõ pe'tia wa'a'a. Nipe'tise mäsã añuse cõosenojõ pe'tidija wa'a'a. Ne bocanemosome.

¹⁵ Ti macãcjãrãrẽ duari masã añurõ wapata'acãrã nimiwã. Ti macãcjãrã pi'eticã ï'arã, yoropũ tojacã'rãsama. Uputu ui, utirãsama. ¹⁶ A'tiro ni caricũrãsama:

—Añurĩ macã pajiri macã nimica macã ña'abutiario wa'acã'a. Ti macã ni'cõ numio weronojõ nimiwũ. Añuse sõ'a ñibocurerore, tojo nicã sõ'arõrẽ sãñagõ weronojõ nimiwũ. Co su'tiropũ uru, ãtãperi wapabujuse peri, apeye peri perla wãmetise peri me'rã ma'masu'a'caro weronojõ nimiwũ. ¹⁷ A'te nipe'tise peje wãcũña marĩrõ pe'tidija wa'a'a, nirãsama.

Nipe'tirã yucũsũjo auturã, tiwupũ wa'arã, tiwupũ da'rarã yoropũ uirã tojarã'sama. Tojo nicã nipe'tirã dia pajiri maapũ da'rarã mejãrõta tojarã'sama. ¹⁸ Ti macã ãjũcã ï'arã, caricũrãsama:

—A'ti macã weronojõ añurĩ macã ape macã marĩ'i, nirãsama.

¹⁹ Pũrõ bujawetirã na dupopapũ di'tare órẽpeorãsama. Uti, ãjasewã'arã, caricũrãsama:

—Añurĩ macã pajiri macã ña'abutiario wa'acã'a. Ti macã cjase niyeru me'rã nipe'tirã yucũsupawũ paca cõorã añurõ wapata'amiwã. Wãcũña marĩrõ pe'tidijaca macã toja'a, nirãsama.

²⁰ Up'musepũ nirã pe'e ti macãrẽ cõ'acã, e'catiya. Mäsã Jesucristo besecũũ'cãrã, Õ'acũ ye quetire wereturiari

masã, nipe'tirã cũ yarã e'catiya. Ti macãcjãrã musãrẽ pi'eticã weewã. Te ye bu'iri Ô'acũ narẽ bu'iri da'remi.

²¹ Be'ro ni'cũ Ô'acũrẽ wereco'tegũ tutuagũ ãtãgãjore miimorõwĩ. Otese perire tõ'odio ãrũacjajo weronojõ bajuwũ. Tigare dia pajiri maapũ doqueñogũ, a'tiro niwĩ:

—Tigare doqueñorõ weronojõ Babilonia pajiri macãjo nimirõ, doqueñono'rõsa'a. Ne apaturi ti macãrẽ i'anemosome. ²² Ti macã nipe'tiropũ basase ne tu'ono'some. Bũapũtẽse bũsuse, wẽopawũ putise, coroneta putise bũsusome. No'o nisere da'rarã ne marĩrãsama. Otese peri ãrũacã bũsuse quẽ'rã ne tu'ono'some. ²³ Apeye quẽ'rã sĩ'osenojõ marĩrõsa'a. Na omocã du'tecã bosenũmũ weeporã caricũse tu'ono'ña marĩrõsa'a. Todũporore ti macãcjãrã duu wapata'ari masã apeye di'tacjãrã nemorõ duume'rĩrã nimiwã. Ti macãcjãrã tu'oña'masĩrã weronojõ weeme'rĩrã nipe'tirocjãrãrẽ ãjõpeocã weewã.

²⁴ Ti macãpũ Ô'acũ ye quetire wereturiari masã, cãrẽ ãjõpeorã wẽjẽno'cãrã ye dí niwũ. Tojo nicã nipe'tirã a'ti nucũcãcjãrã wẽjẽno'cãrã ye dí niwũ. Masãrẽ wẽjẽ'que wapa ti macãrẽ bu'iri da'reno'rõsa'a, niwĩ Ô'acũrẽ wereco'tegũ.

19

¹ Babiloniarẽ bu'iri da'recã i'ãca be'ro a'tiro wa'awũ. Yu'u Juã pãjãrã masã u'mũsepũ nirã tutuaro me'rã ucũsere tu'owũ. A'tiro e'catipeowã:

Ô'acũrẽ e'catipeorã.

Aleluya.

Ô'acũ marĩ wiogũ, marĩrẽ yu'rũogũ nimi.

Nipe'tirã bu'ipũ nimi.

Tutuayũ'rũgũ nimi.

² A'tiro ni'i.

Cũ nisooro marĩrõ queoro bu'iri da'remi.

Ti macãrẽ bu'iri da'remi.

Ti macã ni'cõ numio ɯmɯarẽ a'metãrãwapata'ari masõ
weronojõ niwã.

Ti macãcjãrã ña'arõ weerá nipe'tirãrẽ a'ti nucũcãcjãrãrẽ
dojorẽwã.

Õ'acũ cãrẽ da'raco'terãrẽ wẽjẽ'que wapa ti macãcjãrãrẽ
bu'iri da'rea'mewĩ, ni basapeowã.

³ Apaturi niwã tja:

—Õ'acũrẽ e'catipeorã. Aleluya. Ti macãrẽ ɯjũacõ'ase
o'me tojo o'mepu'sunu'cũrõsa'a, niwã.

⁴ Veinticuatro wiorã bɯcɯrã, tojo nicã ba'paritirã catise
ɯorã weronojõ bajurã Õ'acũ wiogɯ dujiri cũmurõpɯ du-
jigɯrẽ ẽjõpeorã ejaque'awã. A'tiro niwã:

—Tojota wa'ato. Õ'acũrẽ e'catipeorã. Aleluya, niwã.

⁵ Be'ro wiogɯ dujiri cũmurõ pɯ'to nigũ a'tiro niwĩ:

Nipe'tirã Õ'acũ yere da'rará cũ marĩ wiogɯrẽ añurõ
ñubuepeoya.

Nipe'tirã wiopesase me'rã cũrẽ ẽjõpeorã, wiorã, mejõ nirã
tojo weeya, niwĩ.

Õ'acũ masãrẽ dutigɯ waro sãjãɯ'cãse ni'i

⁶ Be'ro ɯɯ'ɯ pãjãrã masã ucũcã tɯ'owɯ. Peje maarĩ
pu'eeja o'mabɯrose maarĩ weronojõ bɯsɯwã. Bɯpo ɯpɯtɯ
paaro weronojõ bɯsɯwã. A'tiro niwã:

Marĩ Õ'acũrẽ e'catipeorã.

Aleluya.

Marĩ wiogɯ tutuayɯ'rɯɯɯ'cãgũ ni'cãrõacãrẽ nipe'tirãrẽ
dutigɯ sãjãɯ'cãmi.

⁷ E'catirã.

Ejeripõ'rãrĩpɯ e'catibutiarã tɯ'oña'rã.

“Õ'acũ añuyɯ'rɯami”, nirã.

A'tiro ni'i.

Õ'acũ macũ oveja wĩ'magũ weronojõ bajugu cũrẽ ějõpeorã
me'rã ninũ'cãrĩ nũmũ ejatoja'a.

Cũrẽ ějõpeorã cã nũmo niacjo weronojõ nima.

Ni'cõ omocã du'tese dũporo añurõ ma'masu'ano'samo.

Co weronojõ na apoyu'cãrãpũ nima.

⁸ Na su'ti butise ũ'irĩ marĩse, pũrõ asistesere sãano'cãrã
nima, niwã.

Butise su'ti na catirã añurõ wee'que ni'i, nisĩ'rĩrõ wee'e.

⁹ Be'ro Õ'acũrẽ wereco'tegũ yũ'ure niwĩ:

—A'tiro ojaya: “No'o Õ'acũ macũ oveja wĩ'magũ
weronojõ bajugu omocã du'teri bosenu'murẽ ĩ'aduti-
no'rãnojo e'catiya”, tojo ni ojadutiwĩ.

Cũ yũ'ure niwĩ tja:

—A'te ucũse Õ'acũ ucũse waro ni'i.

¹⁰ Õ'acũrẽ wereco'tegũ tojo nicã tu'ogu, yũ'u cã tiro
ñubuepeogu ejaque'awũ. Yũ'u tojo weecã ĩ'agũ, yũ'ure
niwĩ:

—Tojo weeticã'ña. Yũ'u quẽ'rã cũrẽ da'raco'tegũta
ni'i. Yũ'u mũ'u weronojõ nigũ ni'i. Tojo nicã mũ'u
acawerã Jesú yere werenu'cũrã weronojõ ni'i. Yũ'ure
ne ñubuepeoticã'ña. Õ'acũ pe'ere tojo weeya. A'tiro
ni'i. Espĩritu Santu Õ'acũ ye weremu'tãrãrẽ masĩcã weecu
niwĩ. Te masĩse me'rã werecãrã niwã. Mejãrõta Jesú yere
wererã quẽ'rã Espĩritu Santu masĩse o'ose me'rã werema,
niwĩ.

Masũ cabayu butigu bu'ipũ pesase queti ni'i

¹¹ Be'ro, mũ'muse pãrĩcã ĩ'awũ. Topũ cabayu butigu
bajuawĩ. Cũ bu'i pesagu a'tiro wãmetiwĩ. Queoro
Weenu'cũgũ, Diacjũcjũ niwĩ. Cũ masãrẽ queoro be-
segũ niwĩ. Tojo nicã a'mewẽjẽgũ queoro weegũ niwĩ.
Tojo weegu tojo wãmetiwĩ. ¹² Cũ caperi pecame'e ũjũrĩ
põ'rã weronojõ asiwũ. Cũ dũpoapure peje wiorã pesase
be'torire pesawĩ. Cũrẽ ojaõ'ono'ca wãmerẽ cã se'saro

masĩwĩ. ¹³ Cũ ya su'tiro dí me'rã yoso'carore sãñawĩ. Cũ wãmetiwĩ Õ'acũ Ucũse. ¹⁴ Cũ yarã surara u'mũsecjãrã cũrẽ sirutuwã. Na su'ti butise ũ'irĩ marĩsere sãñawã. Na cabayua butirã bu'ipũ pesawã. ¹⁵ Cũ ɯseropũre di'pji osoyojari pjiřẽ cuowĩ. Ti pji me'rã cũ a'ti turicjãrãrẽ cãmida'regusami. Tutuaro me'rã dutigusami. Na u'sere biperã tutuaro me'rã u'tabujuse weronojõ cũ a'ti turicjãrã ña'arõ weerãrẽ bu'iri da'regusami. Õ'acũ tutuayu'rugũ na me'rã uayu'ruami. Tojo weegũ cabayu bu'i pesagu narẽ ɯputũ waro bu'iri da'regusami. ¹⁶ Cũ su'tiropũ, tojo nicã cũ ɯsõpũ a'tiro ojaõ'ono'wũ: “Nipe'tirã wiorã bu'ipũ wioğũ waro nimi”, ni ojaõ'ono'wũ.

¹⁷ Be'ro, ni'cũ Õ'acũrẽ wereco'tegũ mujipũ ɯmũcocjũ bu'ipũ nu'cũgũrẽ ĩ'awũ. Cũ nipe'tirã mirĩcũa u'mũarõpũ wũrãrẽ tutuaro me'rã caricũwĩ:

—Nerẽña. Õ'acũ peje ba'asere apomi. ¹⁸ Wiorã ye di'ire ba'arãsa'a. Surara wiorãrẽ, surara tutuari masãrẽ, cabayua di'ire, na bu'i pesarã di'ire ba'arãsa'a. Nipe'tirã ye di'ire ba'arãsa'a. Da'raco'teri masãrẽ, da'raco'tetirãrẽ, wiorãrẽ, mejõ nirãrẽ nipe'tirãrẽ ba'arãsa'a, niwĩ.

¹⁹ Be'ro, sõ'agũ mejẽcã bajugũre ĩ'awũ. Tojo nicã nipe'tirã a'ti nucũcãcjãrã wiorãrẽ na yarã surara me'rã nerẽcã ĩ'awũ. Na nérẽca be'ro cabayu butigũ bu'i pesagu me'rã, tojo nicã cũ yarã surara me'rã a'mewẽjẽrãtirã tojo weewã. ²⁰ Cabayu butigũ bu'i pesagu mejẽcã bajugũre ñe'ewĩ. Apĩ yai weronojõ bajugũ, oveja cape-sa'ritigũ weronojõ bajugũre ñe'ewĩ. Cũta nisoose queti weremũ'tãrĩ masũ niwĩ. Cũta tja masã yai weronojõ bajugũre ẽjõpeoato nígũ mejẽcã bajuse pacare weeĩ'o-bosawĩ. Cũ weeĩ'ose me'rã nipe'tirã yai weronojõ bajugũ wãme ojaõ'ono'cãrãrẽ a'tiro weewĩ. Narẽ niso, ẽjõpeocã weewĩ. Yai weronojõ bajugũ queosere ñubuepe-orã quẽ'rãrẽ mejãrõta niso, ẽjõpeocã weewĩ. Be'ro,

cabayu bu'li pesagu puarã mejẽcã bajurãrẽ ñe'ewĩ. Na puarã catirãta pecame'e ditarajopu doqueño'no'wã. Ti ditara azufre wãmetise ope weronojõ sipise me'rã ñjũwũ. ²¹ Æpẽrã na me'rãcjãrã pe'ere cabayu bu'ipu pesagu a'tiro weewĩ. Cũ ya pjĩ cũ ɯseropu ɯoça pjĩ me'rã narẽ wẽjẽpe'ocã'wĩ. Nipe'tirã mirĩcũa na ye di'ire pajibutiaro ba'a yapicã'wã.

20

Mil cũ'marĩ wãtirẽ du'tecũuse ni'i

¹ Apeye quẽ'rãrẽ i'awũ. Ni'cũ Õ'acũrẽ wereco'tegu ɯ'mɯsepu ní'cu dijatiwĩ. Cũ nibajudutidijari pe cja sawire ɯowĩ. Tojo nicã cõme dajore ɯowĩ. ² Cũ pĩrõjo weronojõ bajugure du'tewĩ. Pĩrõ ne waro a'ti ɯmũco da'rẽca be'rocjũ pĩrõ nino'cu nimi. Cũ wãtĩ nimi. Cũrẽ cõme da me'rã peje cũ'marĩ, mil cũ'marĩ du'tecũuwĩ. ³ Cũrẽ nibajudutidijari pepu tuuquedijowĩ. Be'ro ti pe sopere bi'acã'wĩ. Tu'ajanu'cõ, pi'rabi'acã'wĩ. Mil cũ'marĩ masãrẽ nisoo ẽjõpeocã weeticã'to nĩgũ tojo weewĩ. Be'ro mil cũ'marĩ yu'rũca be'ro yoaticã pãowĩrõno'gũsami.

⁴ Be'ro, peje wiorã dujise cũmurĩrẽ i'awũ. Te cũmurĩpu dujirã a'ti nucũcãcjãrãrẽ besemasĩsere o'ono'cãrã niwã. Æpẽrã quẽ'rãrẽ i'awũ. Na Õ'acũ ye queti, tojo nicã Jesú yere werese ye bu'iri na dɯpopare dutesureno'cãrã niwã. Na yai weronojõ bajugu, cũ queose yee'quere ne ñubuepeoticãrã niwã. Tojo nicã na diapoapu, na omocãrĩpu cũ wãmerẽ ne ojaõ'ono'ticãrã niwã. Na wẽrĩ'cãrãpu nimirã, masãwã. Na masãca be'ro Cristo me'rã mil cũ'marĩ masãrẽ dutitamuwã. ⁵⁻⁶ Na masãse ne waro wẽrĩ'cãrã masãmu'tã'que ni'i. Wẽrĩ'cãrã masãmu'tã'cãrã Õ'acũ yarã ña'ase moorã nima. E'ca-tima. Na apaturi wẽrĩsome. Pecame'epu ne wa'a-some. Na Õ'acũ ye cjasere, Jesucristo ye cjasere da'rarã

nirāsama. Na mil cū'marī Cristo me'rā āpērārē dutirāsama. Āpērā pe'e ña'arā wērī'cārā mil cū'marī yu'rúca be'ropu masārāsama.

⁷ Mil cū'marī yu'rúca be'ro wātī nibajudutidijari pepu du'tecūu'cure pāowīrōrāsama. ⁸ Cū nipe'tiro a'ti nucūcācjārārē nisoosere ējōpeocā weegusami. Gog, Magog wāmetirā quē'rārē mejārōta weegusami. Na yarā surarare a'mequēdutigu neocūugūsami. Na surara nucūpori pajiri maa dia sumuto cjase weronojō pājārā waro nirāsama. ⁹ Na nipe'tiro a'ti nucūcāpūre se'sanu'cārāsama. Na Ō'acū yarā nirōpu, tojo nicā cū ya macā cū ma'irī macārē sutuanu'cābi'arāsama. Ō'acū pe'e na tojo weecā ī'agū, narē ūjūacō'adutigu pecame'e o'odijogusami. Nipe'tirā ūjūpe'tia wa'arāsama. ¹⁰ Wātī narē nisoocū pecame'e ūjūrī ditarajopu cō'adijono'gūsami. Ti ditara ope weronojō bajuse me'rā sipi ūjūrōsa'a. Topu yai weronojō bajugu, apī nisoose queti weremu'tārī masū na puarā cō'adijono'wā. Topu amucori, ñamirīrē pi'etinu'cūrāsama. Ne wijasome.

Butiri cūmurōjopu dujigu masā weesere besese ni'i

¹¹ Be'ro, yu'u wiogu dujiri cūmurō butiri cūmurōjore ī'awū. Topu dujigure ī'awū. Cū ī'orōpūre a'ti dī'ta, ū'muse bajudutidijape'tia wa'awu. Te no'opu nirō bo-catiwu. ¹² Be'ro, nipe'tirā wērī'cārā Ō'acū ī'orōpu nu'cūcā ī'awū. Na no'o nirā niwā. Wiorā, mejō nirā niwā. Na to nu'cūrī cura Ō'acū nipe'tise masā wee'que ojaō'o'que pūrīrē pāawī. Ape pūrī catinu'cūse cuorā na wāmerē ojaō'ono'ca pūrīrē pāawī. Cū wērī'cārārē a'tiro weewī. Na wee'quenucūrē te pūrīpu ojaō'ono'carono-jōta narē queoro bese, bu'iri da'rewī. ¹³ Dia pacase maarī pacapu wērī'cārā topu niwā. Di'tapu wērī'cārā

quē'rā topu niwā. Nipe'tirā na wee'caronojōta nipe'tisere queoro bese, bu'iri da'reno'wā. ¹⁴ Ō'acū masā na wērīserē cō'ape'ocā'wī. Na wērī'cārā niró quē'rārē cō'ape'ocā'wī. Pecame'ejorū bu'iri da'rese apaturi wērīse weronojō ni'i. ¹⁵ Nipe'tirā na wāmerē catinu'cūse cūorā ojaō'ono'ca pūrīpū ojaō'ono'ña marī'cārā pecame'ejorū cō'adijono'wā.

21

Ape uṁṁco, ape di'ta ducayu'que ni'i

¹ Be'ro, yu'u ape uṁṁcore, ape di'tare ī'awū. Toduporo nimū'tā'que u'muse, di'ta bajudutidijape'tia wa'awu. Dia pajiri maajo marīwū majā. ² Yu'u Juā añubutiari macā, u'muse Ō'acū tiropū nirī macārē dijaticā ī'awū. Ti macā ape ma'ma macā Jerusalé niwū. Añurō apóca macā niwū. Ni'cō numio omocā du'tego marāpūre añurō tu'sato nīgō ma'masu'ano'caro weronojō niwū. ³ Be'ro ni'cū u'musepū nigū tutuaro me'rā ucūcā tu'owu. A'tiro niwī:

—Tu'oya. Ō'acū masā me'rā nimi. Na me'rā ninu'cūgūsami. Na cū yarā nirāsama. Cū basuta na me'rā ni, na wiogu nigūsami. ⁴ Na ya'cocore tuucoegūsami. Wērīse marīrōsa'a. Bujawetise, utise, pūrīse quē'rā marīrōsa'a majā. Nipe'tise toduporo cjase pe'tia wa'arosa'a, niwī.

⁵ Ō'acū wiogu dujiri cūmurōpū dujigū a'tiro niwī:

—Tu'oya. Yu'u nipe'tise apeyere ma'ma dia'cū ducayu'u, niwī.

Apeye ninemowī:

—Yu'u ucūsere ojaya. Te diacjū nise ni'i. Yu'u ní'caronojōta wa'arosa'a, niwī.

⁶ Be'ro a'tiro niwī:

—Nipe'tise tu'ajanu'cōpe'ono'o. Yu'uta nimū'tāgū, nituogupū ni'i. No'o yu'ure uputu uarā acowuorānojōrē yu'u catinu'cūsere o'ogūti. Narē wapaseesome. ⁷ No'o

añurõ wee yu'rũwetirã ějõpeodu'utirãnojõ nipe'tise yu'u "O'oguti" ní'quere ñe'erāsama. Yu'u na wioɣu nigũsa'a. Na yu'u põ'rã nirāsama. ⁸ Āpērã pūrĩcã uise bu'iri yu'ure ějõpeodu'urã pecame'epu wa'arāsama. Tojo nicã ějõpeotirã, ña'abutiasere weerá, wějẽcõ'arĩ masã topu wa'arāsama. Āpērã no'o uaro a'metārãbajaque'atirã, yai weronojõ tu'oña'masĩrĩ masã pecame'epu wa'arāsama. Tojo nicã Ō'acũ mejẽtare ějõpeorã, nipe'tirã nisoosepijarã pecame'epu wa'arāsama. Ti ditara ope weronojõ bajuse sipi ũjũsa'a. Te bu'iri da'rese apaturi wẽrĩse weronojõ ni'i.

Ma'ma macã Jerusalé cjase queti ni'i

⁹ Be'ro ni'cũ sõ'onícãrã siete me'rãcjũrẽ i'awũ. Náta, nánucũ bu'iri da'retuotje posetise parire cuowã. Ni'cũ na me'rãcjũ a'tiro niwĩ:

—Te'a. Mu'urẽ Ō'acũ macũ oveja wĩ'magũ weronojõ bajugu nũmo niacjore i'oguti, niwĩ. Cũ nũmo Jesucristore ějõpeorã nisi'rĩrõ wee'e.

¹⁰ Espĩritu Santu quẽ'ese weronojõ yu'ure i'owĩ. Ni'cũ Ō'acũrẽ wereco'tegu ũrũgũ pajicju u'muacjujopu yu'ure miawĩ. Topu yu'ure Ō'acũ tiro nĩcamacãjo dijatisere i'owĩ. Ti macã Jerusalé ña'ase moorĩ macãjo niwũ.

¹¹ Ti macã Ō'acũ asistese me'rã pũrõ asistewu. Ũtãperi wapabujuse peri jasper wãmetise peri weronojõ asiste, acostiwu.

¹² Ti macã sumuto pajiri sã'rĩrõ u'muarĩ sã'rĩrõ niwũ. Ti sã'rĩrõpu doce soperi niwũ. Te soperinucũ ni'cũ Ō'acũrẽ wereco'tegu nu'cũwĩ. Te soperipure Israe ye cururicjãrã wãmerẽ ojaõ'ono'wũ. Na doce cururi niwã.

¹³ Ti sã'rĩrõpure mujĩpũ mujãtiro pe'e i'tia sope niwũ. Mujĩpũ sãjãrõ pe'ere i'tia sope niwũ. Cũpe pe'ere i'tia sope niwũ. Diacjũ pe'e quẽ'rãrẽ i'tia sope niwũ. ¹⁴ Ti macã cja sã'rĩrõrẽ ũtãpaga paca me'rã tuuñe'eno'wũ. Tepagã

docepaga niwũ. Терагáñцũ Jesucristo besecúú'cãrã wãmerẽ ojaõ'ono'wũ.

¹⁵ Ô'acũrẽ wereco'tegu yu'ure ucũgũ ni'cãgũ ãrũgũ uru me'rã wee'cure цuowĩ. Tigũ me'rã ti macãrẽ, soperire, ti sã'rĩrõrẽ queogutigu weewĩ. ¹⁶ Ti macã ba'paritise pã'rẽrĩ mejãrõta bajuwũ. Ni'cãrõnojõ e'sa, ni'cãrõnojõ yoawũ. Ô'acũrẽ wereco'tegu cũ queocju me'rã ti macãrẽ queowĩ. Ti macã yoaro dos mil doscientos kilómetros niwũ. Ё'muarõ, e'saro quẽ'rã mejãrõta niwũ. ¹⁷ Be'ro sã'rĩrõrẽ queowĩ. Sesenta y cinco metros e'sawũ. Masã queowuaronojõ queowĩ.

¹⁸ Sã'rĩrõ ya'sasepaga jasper wãmetise me'rã wéeca sã'rĩrõ niwũ. Ti macã uru waro me'rã wéeca macã niwũ. Uru êocujiri ù'irĩ marise weronojõ acostiwũ. ¹⁹ Ёtãpaga ti sã'rĩrõrẽ tuuñe'esepaga paca a'tiro weeno'wũ. Nipe'tise ãtãperi wapabũjuse peri me'rã ma'masu'ano'wũ. Nimu'tã cja ya'sase peri jasper wãmetise peri me'rã ma'masu'ano'wũ. Be'ro cjã zafiro wãmetise ya'sase peri me'rã ma'masu'ano'wũ. Be'ro cjã butibocurese ágata wãmetise peri me'rã ma'masu'ano'wũ. Be'ro cjã ya'sase esmeralda wãmetise peri me'rã ma'masu'ano'wũ. ²⁰ Apega sõ'ase ónice wãmetise peri me'rã ma'masu'ano'wũ. Be'ro cjã sõ'abocurese cornalina wãmetise peri me'rã ma'masu'ano'wũ. Be'ro cjã ewubocure crisólito wãmetise peri me'rã ma'masu'ano'wũ. Be'ro cjã ya'sase berilo wãmetise peri me'rã ma'masu'ano'wũ. Be'ro cjã ewubocure acostise topacio wãmetise peri me'rã ma'masu'ano'wũ. Be'ro cjã ya'sabocurese crisoprasa wãmetise peri me'rã ma'masu'ano'wũ. Be'ro cjã ya'sase jacinto wãmetise peri me'rã ma'masu'ano'wũ. Nitucjapua sõ'a ñibocurese amatista wãmetise peri me'rã ma'masu'ano'wũ. ²¹ Doce soperi niwũ. Te ni'cãrẽ soperi ni'cãgã perlajo me'rã weeno'que soperi niwũ. Macã decopu wa'ari ma'a uru me'rã wéeca

ma'a niwũ. Ęocujiri acostiro weronojō bajuwũ.

²² Ti macãpũre ne Ő'acũ wi'ire ĩ'atiwũ. A'tiro ni'i. Ő'acũ marĩ wiogu tutuayũ'ruagu topũ nimi. Tojo nicã Ő'acũ macũ oveja wĩ'magũ weronojō bajugu quẽ'rã topũ nimi. Tojo weero Ő'acũ wi'i marĩwũ. ²³ Ti macãpũre mujĩpũ ɯɯɯcocjũ, ñamicjũ sĩ'osere ne a'masome. Ő'acũ asistese me'rã añurõ sĩ'onu'cũ'u. Ő'acũ macũ oveja wĩ'magũ weronojō bajugu cũ ti macãrẽ sĩ'ogũ nimi. ²⁴ A'ti nucũcãcãrã Ő'acũ yũ'ruono'cãrã ti macã sĩ'ose me'rã sjarãsama. A'ti nucũcãcãrã wiorã na wiorã ní'quere ti macãpũ miarãsama. ²⁵ Topũre ñami marĩrõsa'a. Tojo weero ti macã cjase soperi susunu'cũcã'rõsa'a. ²⁶ A'ti nucũcãcãrã na añuse niseti'quere ti macãpũ miarãsama. ²⁷ Topũre ne ni'cãti ña'ase miisãjãano'ña marĩrõsa'a. Ña'arõ weerã, nisoosebũcũrã topũre ne sãjãasome. Ő'acũ macũ oveja wĩ'magũ weronojō bajugu ya pũrĩ catinu'cũse cũorã na wãmerẽ ojaõ'ono'cãrã dia'cũ sãjãárãsama.

22

¹ Be'ro Ő'acũrẽ werecol'tegu diare ĩ'owĩ. Ti maa ũ'ĩrĩ marĩrĩ maa niwũ. Te aco, catise warore o'owũ. Pũrõ acostiri maa niwũ. Ő'acũ, tojo nicã cũ macũ oveja wĩ'magũ weronojō bajugu dujiri cũmurõ docapũ wijawũ. ² Ti macã deco wa'ari ma'apũ o'mabũrowũ. Dia pũaperi sumuto yucũ catise o'ose pĩ'rĩwũ. Ni'cã cũ'marẽ docetiri ducatiwũ. Mujĩpũrĩnũcũ ducatiwũ. Tigũ cjase pũrĩ masãrẽ ocoyese niwũ. ³ Topũre “Masã ña'arõ wee'que wapa narẽ ña'arõ wa'arosa'a”, niña marĩrõsa'a. Ti macãpũre Ő'acũ, tojo nicã cũ macũ oveja wĩ'magũ weronojō bajugu dujiri cũmurõ nirõsa'a. Cũ yarã cãrẽ ñubuepeorãsama. ⁴ Bajuyoropũ cãrẽ ĩ'arãsama. Na diaropũ cũ wãmerẽ cũorãsama. ⁵ Topũ ñami marĩrõsa'a. Topũ nirã ne sĩ'osere ɯasome. Mujĩpũ bo'reyusere

uasome. Õ'acũ marĩ wiogu s'logũsami. Na topu nirá Õ'acũ me'rã dutitamunu'cũrãsama.

*Jesucristo maata a'tig*usami nise queti ni'i

⁶ Be'ro Õ'acũrẽ wereco'tegu yu'ure niwĩ:

—A'te ucũse diacjũ nise ni'i. Te ní'caronojõta wa'arosa'a. Marĩ wiogu Õ'acũ cũ wereduti'quere wereturiari masãrẽ wãcũse o'owĩ. Cũta cũrẽ wereco'tegure o'owĩ. Cũ yarãrẽ maata be'ropu wa'atjere i'odutigũ tojo weewĩ.

⁷ A'tiro niwĩ:

—Maata a'tiguti. A'ti turipu oja'quere ejõpeo yu'tigunojõ e'catigusami, niwĩ.

⁸ Yu'u Juã a'te nipe'tisere i'awũ. Nipe'tisere tu'owu. Tere tu'o, i'aca be'ro Õ'acũrẽ wereco'tegu yu'ure i'o'cu tiro ñubuepeogu ejaque'awu. ⁹ Cũ pe'e tojo weecã i'agũ, niwĩ:

—Tojo weeticã'ña. Yu'u quẽ'rã cũrẽ da'raco'teguta ni'i. Yu'u mu'u weronojõ nigũ ni'i. Mu'u acawererã Õ'acũ wereduti'quere wereturiari masã weronojõ ni'i. Tojo nicã yu'u nipe'tirã a'ti pũrĩpu oja'quere ejõpeo yu'tirã weronojõ ni'i. Yu'ure ñubuepeoticã'ña. Õ'acũ pe'ere ñubuepeoya, niwĩ.

¹⁰ Cũ yu'ure ninemowĩ:

—A'ti pũrĩpu “A'tiro wa'arosa'a” ni oja'que queoro wa'atje cã'rõ du'sa'a. Tojo weegu a'ti pũrĩpu oja'quere Õ'acũ ye quetire ya'yioropu cuoticã'ña. ¹¹ Cã'rõ du'sa'a. Ña'agũ mejãrõta cũ uaro weebata'to. Ña'abutiasere weegũ quẽ'rã mejãrõta weebata'to. Añugũ pũricã añurõ weenu'cũato. Tojo nicã Õ'acũ uaro weenu'cũgũ cũrẽ queoro weesirutuato, niwĩ.

¹² Be'ro Jesú a'tiro niwĩ:

—Tojota ni'i. Maata a'tigusa'a. Yũ'u masārē o'otjere cwo'o. Nánucũ na queoro wee'quere o'oguti. ¹³ Yũ'uta nimu'tāgũ, nituogũpũ ni'i.

¹⁴ »No'o su'tire coe'cārā weronojō añurā nisī'rīrā na ña'arō wee'quere du'urā, e'catirāsama. Na catise o'ocjũ dũcare ba'amasīrāsama. Na a'ti macā añubutiari macāpũ sājāamasīrāsama. ¹⁵ Āpērā pūrīcā ña'arō weeri masā ti macāpũre sājāasome. Ña'abutiario weerá, yai weronojō tu'oña'masīrī masā ti macāpũre sājāasome. Tojo nicā no'o uaro ña'arō a'metārābajaque'atirā, wējēcō'arī masā sājāasome. Āpērā Ō'acũ mejētare ñubuepeorānojō, tojo nicā nisoosere weetu'sarānojō sājāasome.

¹⁶ »Yũ'u Jesú ni'i. Ō'acūrē wereco'tegũ, yagũ me'rā a'ti pūrī cjase nipe'tirā yũ'are ējōpeose cururicjārārē wereduti'i. Yũ'u dũporocjũ wiogũ Davi pārāmi nituriagũ ni'i. Tojo nicā ñocōawũ bo'reque'ari cura asistemũjātigu weronojō nigũ ni'i, niwī Jesú.

¹⁷ Cũ tojo níca be'ro Espíritu Santu, tojo nicā Jesucristo ējōpeorā a'tiro niwā:

—A'tibaque'oya, niwā.

No'o a'tere tu'orānojō quē'rā “A'tiatio”, niatio.

No'o acowuorā sī'rīsī'rīrānojō a'tiatio. Aco catise warore o'osere sī'rīrā a'tiatio. Te ne wapamarīrōsa'a.

¹⁸ Nipe'tirā Ō'acũ ye quetire a'ti pūrīpũ oja'quere tu'orārē a'tiro ni wereyuguti. No'o a'ti pūrīpũ oja'quere ojayũ'ruogunojōrē Ō'acũ bu'iri da'regusami. A'ti pūrīpũ bu'iri da'resere oja'quenojōrēta cūrē weegusami.

¹⁹ No'o a'ti pūrīpũ oja'quere dũ'agunojōrē Ō'acũ a'tiro weegusami. Cũ ojadũ'a'caronojōta Ō'acũ catinu'cũse cũorā oja'ono'ca pūrīpũre cũ wāmerē coegusami. Cũ yucu cjase catise o'ocjũ dũcare ba'asome. Cũ ti macā añurī macārē sājāasome. A'te quetire a'ti pūrīpũre ojanoo.

²⁰ Jesucristo a'tere weregũ, a'tiro nimi:

—Tojota ni'i. Cã'rõacã du'sa'a yu'u dijatjatjo, nimi.

Tojota wa'arosa'a. WioꞄ Jesús, quero a'tibaque'oya.

²¹ Marĩ wioꞄ Jesucristo musã nipe'tirãẽ añurõ weato. Tojota weato.

Õ'âkã hi yeere uúkũri turi Tukano
New Testament in Tucano (BR:tuo:Tucano)

copyright © 2009 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Tucano

Translation by: Wycliffe Bible Translators, Inc.

Tucano [tuo], Brazil

Copyright Information

© 2009, Wycliffe Bible Translators, Inc. All rights reserved.

This translation text is made available to you under the terms of the Creative Commons License: Attribution-Noncommercial-No Derivative Works. (<http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0/>) In addition, you have permission to port the text to different file formats, as long as you do not change any of the text or punctuation of the Bible.

You may share, copy, distribute, transmit, and extract portions or quotations from this work, provided that you include the above copyright information:

You must give Attribution to the work.

You do not sell this work for a profit.

You do not make any derivative works that change any of the actual words or punctuation of the Scriptures.

Permissions beyond the scope of this license may be available if you contact us with your request.

The New Testament

in Tucano

© 2009, Wycliffe Bible Translators, Inc. All rights reserved.

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2014-04-30

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 5 Feb 2018 from source files dated 21 Jan 2018

00ebd04f-7b0d-5a72-9407-eb53ae2bd086